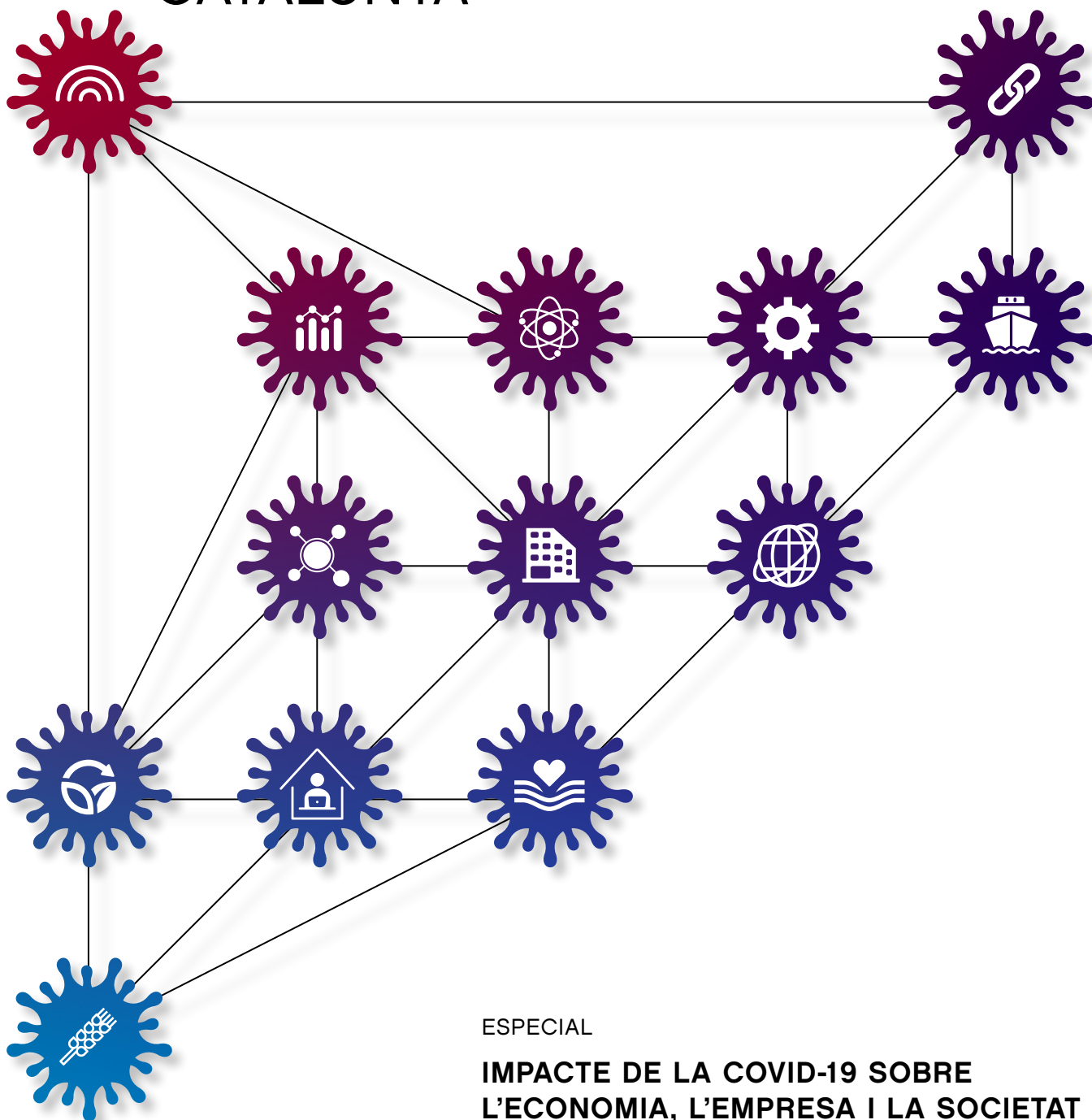

MEMÒRIA ECONÒMICA DE LLEIDA 2020 CATALUNYA

ESTUDIS ECONÒMICS

Cambra de Comerç de Lleida

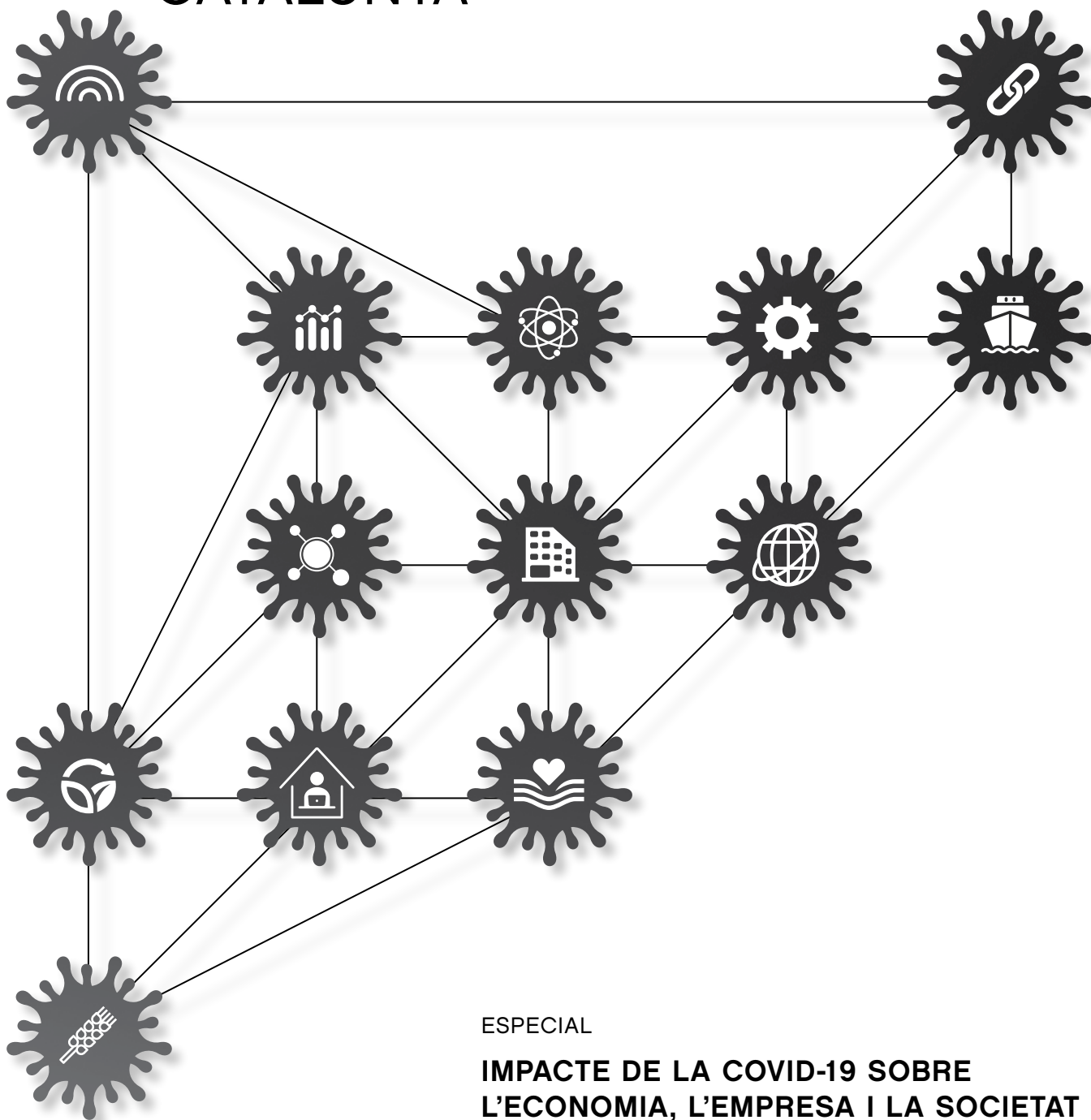
Consell General de Cambres de Catalunya

Col·labora:

Generalitat
de Catalunya

MEMÒRIA ECONÒMICA DE LLEIDA 2020 CATALUNYA

ESTUDIS ECONÒMICS

Cambra de Comerç de Lleida

Consell General de Cambres de Catalunya

Col·labora:

Generalitat
de Catalunya

Memòria econòmica de Lleida: any 2020

Juny de 2021

© Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Coordinació i direcció

Carme Poveda

Elaboració de continguts

Carme Poveda

Jaume Martí

Sandra Gutiérrez

Alejandra Marly

Col·laboradors externs:

Oriol Amat

Enric Genescà

Jordi Perramon

Els textos signats són responsabilitat exclusiva dels autors i no reflecteixen necessàriament l'opinió del Consell de Cambres de Catalunya

Disseny gràfic:

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició:

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

NOTA PRELIMINAR

D'acord amb l'article 34.k de la Llei 14/2002, de 27 de juny, de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació de Catalunya i del Consell General de les Cambres, es presenta la Memòria econòmica de Catalunya corresponent a l'any 2020, que ofereix una visió global de l'economia catalana d'aquest any.

Han contribuït a la preparació i la recollida de dades que figuren en aquesta Memòria econòmica de Catalunya els electors que formen part del cens de les cambres, i també els diversos organismes de les administracions públiques estatal, autonòmica i local. Als uns i als altres, que possibiliten i faciliten la tasca de les nostres corporacions, els agraïm la col·laboració, amb la confiança que aquest treball sigui d'utilitat per al coneixement de l'economia de Catalunya i el seu territori.

Aquesta publicació ha comptat amb el suport del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya donat el caràcter transversal i territorial de la publicació. Aquest finançament públic ha permès publicar edicions territorials de la Memòria Econòmica en les quals es fa el balanç econòmic de la demarcació i presentar-lo a les cambres catalanes. Per altra banda, el Departament d'Economia i Hisenda ha col·laborat en la realització del capítol de l'Empresa catalana que inclou la Memòria Econòmica de Catalunya.

Barcelona, juny del 2021

Presentació

La 56a. edició de la *Memòria econòmica de Catalunya*, que edita anualment el Consell de Cambres de Catalunya, és la publicació de referència en l'anàlisi de l'economia catalana. Des de fa set anys, la Memòria inclou un estudi detallat del conjunt de les comarques lleidatanes que presentem a mitjans d'any a la Cambra de Comerç de Lleida. Aquest informe, anomenat *Memòria Econòmica de Lleida*, permet que empresaris, professionals i institucions tinguin un coneixement més profund de la seva realitat econòmica més propera.

La *Memòria Econòmica de Lleida* presenta el balanç econòmic de la demarcació, amb una introducció més genèrica sobre l'evolució de l'economia catalana. A més, inclou un article signat per diversos experts de la Universitat de Lleida i del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida en el que s'analitza l'experiència de Lleida com a ecosistema d'innovació, les noves formes d'organització per a la digitalització de la indústria agroalimentària i es destaca la importància del sector per impulsar la sostenibilitat, l'equilibri mediambiental amb el propòsit que reverteixi positivament al conjunt de la societat. Així mateix, la *Memòria Econòmica de Lleida* incorpora un monogràfic realitzat per l'Alejandra Marly del Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona que analitza els efectes de la pandèmia sobre el teixit empresarial per sectors i dimensió, amb una anàlisi detallada per a la demarcació de Lleida. Finalment, la publicació inclou la Lleida Estadística, que és una recopilació dels principals indicadors de l'economia lleidatana el 2020.

El balanç econòmic de Catalunya el 2020 ha estat el pitjor de les últimes dècades degut a la propagació de la Covid-19 i les mesures restrictives que han hagut d'adoptar les diferents administracions públiques. El PIB ha caigut un 11,5% a causa de la forta contracció de la demanda interna i la demanda externa. En concret, cal destacar la forta contribució negativa del consum privat (-6,4 punts) a la caiguda del PIB, fenomen que s'explica pels confinaments i el tancament administratiu de bona part del teixit empresarial durant el 2020.

Malgrat aquest context tan desfavorable, la demarcació de Lleida ha estat la que millor ha suportat l'embat de la pandèmia amb un descens del PIB del 8% l'any 2020 segons el Banc d'Espanya, molt lluny de la contracció de l'11,5% del conjunt de Catalunya. Aquest fenomen s'explica per la menor dependència del turisme estranger i el major pes de la indústria agroalimentària, sector que ha tingut una evolució molt més positiva que la del conjunt de l'economia catalana. Per sectors, la marxa dels negocis mostra caigudes moderades i similars a la indústria, la construcció i el comerç. En canvi, a la resta de serveis (sense incloure l'hostaleria) la contracció ha estat més intensa. Quant al sector turístic, les reduccions de viatgers i pernoctacions han estat menors que al conjunt de Catalunya, amb quasi 500.000 visitants (-58% anual) i 1,1 milions de pernoctacions (-42%) l'any 2020. En relació amb el sector exterior, Lleida ha experimentat un augment tant de les exportacions com de les importacions. Aquesta evolució contrasta amb la resta de demarcacions catalanes, que han patit fortes caigudes en ambdós components. L'evolució positiva del comerç amb l'exterior s'ha produït gràcies a la indústria agroalimentària i el sector químic. En relació amb el teixit empresarial, el 2020 s'han perdut més de 1.000 empreses a Lleida (-7,1%), especialment dels serveis i la indústria. Addicionalment, el mercat de treball ha patit un descens de les afiliacions

més moderat (-1%) al del conjunt de Catalunya, gràcies a la major resiliència de l'economia lleidatana a l'impacte de la crisi de la Covid-19 i a l'aplicació dels ERTO, que al llarg del 2020 han afectat més de 9.700 treballadors a Lleida en mitjana mensual (el 3,6% de Catalunya).

Tot i que el 2020 ha estat un any devastador, les perspectives econòmiques per al 2021 són molt més positives, gràcies a la reactivació del consum privat. No obstant això, la recuperació del 2021 no serà suficient per assolir els nivells d'activitat econòmica previs a la Covid-19. En aquest sentit, el 2022 serà un any clau per superar per complert l'impacte de la pandèmia, gràcies en part a la posada en marxa dels recursos provinents del Next Generation EU.

Des de la Cambra de Comerç de Lleida hem treballat intensament per mitigar les conseqüències socioeconòmiques de la pandèmia amb tot un seguit d'actuacions de suport a l'empresa, tant en l'àmbit de l'assessorament com de la informació i formació, per evitar el tancament d'empreses i ajudar a la ràpida recuperació de l'economia lleidatana. Hem impulsat la campanya "Que cap empresa tanqui", acompanyant i donant suport tècnic a les empreses davant l'allau de peticions en relació amb els ajuts provinents de les diferents administracions públiques. A més, recentment hem posat en marxa l'Oficina dels Fons Europeus, un nou servei a la demarcació de Lleida que té per objectiu ajudar les empreses a treure el màxim profit del Pla de Recuperació Europeu i del Marc Financer Plurianual 2021-2027 de la Comissió Europea. Finalment, hem fet costat a les empreses portant les seves reivindicacions a les administracions, que han de redoblar els seus esforços per evitar que aquesta crisi sanitària es converteixi en una emergència economicosocial.

Jaume Saltó i Albareda

President de la Cambra de Comerç de Lleida

Índex

11 LA MEMÒRIA EN SÍNTESI

15 ECONOMIA DE LLEIDA

16 Anàlisi de la demarcació

23 Anàlisi de les comarques lleidatanes

28 [Un ecosistema d'innovació i noves formes d'organització per a la digitalització en el sector agroalimentari. L'experiència de Lleida](#)

(Roberto Garcia i Olga Martín, UdLL, i Xavier Ticó i Miquel Aran, Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida)

33 MONOGRÀFIC: IMPACTE DE LA COVID-19 SOBRE L'ECONOMIA, L'EMPRESA I LA SOCIETAT

34 [Efectes de la pandèmia sobre el teixit empresarial. Una anàlisi per demarcacions sector i dimensió](#)

(Alejandra Marly, Gabinet d'Estudis de la Cambra de Comerç de Barcelona)

47 CRONOLOGIA

52 LLEIDA ESTADÍSTICA

Marc exterior

- El 2020 l'**economia mundial** ha experimentat una caiguda del PIB del 3,3%, la pitjor contracció econòmica en dècades i només comparable a períodes de conflictes bèl·lics d'escala internacional. En perspectiva històrica recent, la magnitud de la crisi econòmica provocada per la Covid-19 ha sigut molt més accentuada que la viscuda el 2009 (en plena crisi financera mundial), fet que posa en evidència el repte majúscul al que s'han enfrontat les administracions públiques i la societat en el seu conjunt.
- L'economia de la **zona euro** ha estat una de les regions del món més afectades per la pandèmia, amb una contracció del PIB del 6,6% el 2020, força superior al -3,5% registrat als Estats Units. Els principals factors que expliquen aquest major impacte són l'elevada contribució al PIB dels serveis que depenen de la interacció social, així com la severitat i duració de les mesures restrictives a l'activitat i la mobilitat adoptades per contenir l'expansió del virus en les diferents onades. Si bé l'impacte del coronavirus ha estat molt profund a tota la regió, cal matissar que la severitat de la crisi no ha sigut homogènia per països. Per una banda, les economies més industrialitzades, com ara Alemanya, Polònia i la República Txeca han patit, en línies generals, menys intensament les conseqüències de la pandèmia. Per contra, països amb una forta dependència dels serveis i del sector turístic com Espanya, Itàlia, Grècia i França han experimentat un descens més accentuat del PIB.
- L'any 2020 l'**economia espanyola** ha experimentat la pitjor contracció del PIB (-10,8%) de la zona euro, el que suposa la dada més negativa de la sèrie històrica de l'INE (el 2009 l'economia espanyola va caure un 3,8%). Un dels motius principals és l'elevada propagació del virus (especialment durant la primera onada), fet que va obligar a la implementació de mesures molt restrictives a l'activitat econòmica i perllongades en el temps. A més, l'elevat pes del turisme a Espanya (12,4% del PIB el 2019) ha actuat d'amplificador del xoc negatiu originat per la Covid-19. Finalment, els ajuts econòmics per esmorteir l'impacte de la pandèmia provinents de l'Estat han estat inferiors en comparació amb les principals economies europees, especialment en el cas dels ajuts directes al teixit empresarial.

Economia catalana

- En el conjunt de l'any, el **PIB** a Catalunya ha caigut un 11,5% el 2020 segons l'Idescat, molt lluny del creixement positiu de l'1,9% registrat l'any anterior. Aquesta contracció del PIB s'ha produït degut a les aportacions negatives tant de la demanda interna (-8,2 p.p.) com de la demanda externa (-3,3 p.p.). El component que explica la meitat de la caiguda del PIB ha estat el consum de les llars degut a la pròpia naturalesa de la Covid-19. En particular, els tancaments administratius van impedir als consumidors realitzar part de la seva despesa habitual, disparant l'estalvi forçós especialment durant el segon trimestre de 2020. La inversió també ha tingut un comportament molt negatiu el 2020, amb una variació del -13,6%. En canvi, el consum públic s'ha incrementat un 5,1% per la despesa sanitària i les mesures extraordinàries preses per pal·liar els efectes de la Covid-19. Finalment, el saldo amb l'estranger ha tingut una aportació negativa al creixement degut essencialment a la caiguda del nombre de turistes estrangers (-82,2% respecte al 2019).
- En referència als **sectors econòmics**, els serveis és el que explica en major mesura la contracció econòmica del 2020 degut al seu elevat pes relatiu i a la important davallada que ha patit (-11,7% del VAB respecte al 2019). Tot i així, cal destacar que l'impacte de la pandèmia ha estat molt més intens al comerç, el transport i l'hostaleria (-25,2% interanual) en comparació amb l'administració pública, la sanitat, l'educació i els serveis socials, que han crescut un 3,0%. La indústria ha caigut menys que els serveis, un 9,0% el 2020, degut a la menor incidència de les mesures restrictives sobre l'activitat econòmica, atès que ha compensat part de la caiguda de la facturació provinent de la restauració amb un increment de la despesa de les llars.
- L'economia catalana ha finalitzat l'any 2020 amb un **saldo exterior** positiu amb l'estranger d'11.748 M€, que sumat al saldo positiu amb la resta d'Espanya (15.718 M€), dona un saldo exterior total favorable de 27.466 M€, el 12,3% del PIB. Tot i així, la Covid-19 ha reduït substancialment el saldo exte-

rior de Catalunya respecte al 2019, amb un descens interanual del 19,5%. Cal destacar, però, que Catalunya continua sent la comunitat autònoma líder quant a fluxos de béns amb l'exterior, ja que les seves exportacions representen el 25,4% de les estatals i les importacions el 27,7%.

- Pel que fa als **fluxos d'inversió**, segons el Ministeri d'Economia i Competitivitat, el 2020 ha tancat de manera provisional amb un descens de la inversió estrangera a Catalunya del -22,8%, situant-se en 2.965 milions d'euros. Pel que fa al pes de Catalunya en el total de la inversió estrangera, aquest any ha estat del 12,5%, inferior al 16,0% del 2019. Per contra, la inversió de Catalunya a l'estranger ha crescut amb força, passant de 1.330 milions d'euros el 2019 als 3.562 milions el 2020, el que implica un increment del 167,8% interanual. No obstant això, cal puntualitzar que l'any 2019 la inversió catalana a l'estranger va caure de forma excepcional (-77,3%), fet que explica una part important de l'efecte rebot del 2020.
- La Covid-19 ha tingut un impacte important sobre el mercat laboral, força més intens del que apunten els indicadors convencionals de seguiment. En particular, el nombre d'**assalariats "efectius"** (assalariats menys treballadors en ERTO) a Catalunya va patir una contracció del 14,8% respecte a la mitjana d'assalariats del 2019. Pel que fa a l'**ocupació** (sense tenir en compte l'efecte distorsionador dels ERTO), el descens ha estat del 3,0% en mitjana anual l'any 2020, el que equival a uns 104.900 ocupats menys que un any enrere. En xifres absolutes, l'ocupació ha assolit la xifra de 3.335,8 milers de persones en mitjana el 2020. Les dades d'afiliacions a la Seguretat Social confirmen aquesta tendència negativa en l'ocupació, atès que a Catalunya s'ha comptabilitzat una disminució del 2,6% el 2020.
- La **població aturada** a Catalunya es va situar en 482.300 persones de mitjana el 2020, un 13,1% superior a la xifra de 2019. Aquest repunt dels aturats, de 55.900 més respecte a l'any anterior, ha estat molt més moderat al que hauriem observat en cas que no s'haguessin flexibilitzat el criteris d'aprovació dels ERTO. Per sexe, el repunt del nombre d'aturats ha estat significativament superior en el cas de les dones, amb un increment del 15,0% enfront a l'11,2% dels homes. La **taxa d'atur** també ha augmentat de forma significativa, passant de l'11,0% el 2019 al 12,6% el 2020.
- La **inflació** ha estat del -0,4% en mitjana el 2020, un canvi significatiu en comparació amb l'augment moderat de la inflació del 2019 (0,9%). Aquest descens s'explica, en gran

part, per una contribució negativa del component energètic, atès que el preu del petroli va assolir mínims històrics durant el segon trimestre de 2020. En aquest sentit, cal destacar que la inflació subjacent (que exclou els components d'energia i aliments sense elaborar) a Catalunya s'ha situat en el 0,7% el 2020, només quatre dècimes menys que l'any anterior.

- El **cost laboral per hora efectiva** (descomptant les hores no treballades pels ocupats en ERTO) a Catalunya ha assolit els 23,5 euros el 2020, el que suposa un increment del 6,1% respecte al 2019. Aquest fort repunt s'explica essencialment perquè els sectors econòmics menys productius han aplicat els ERTO en major intensitat en comparació amb els que tenen una productivitat elevada, fet que ha provocat que el pes relatiu de les hores treballades efectives dels sectors amb nivells salarials superiors hagi augmentat.
- Pel que fa als **ingressos impositius**, l'administració tributària estatal ha recaptat 37.953 M€ (el 19,6% de la recaptació del conjunt estatal territorialitzable) a les administracions d'hisenda radicades a Catalunya, un 11,9% menys que l'any anterior. En comparació amb la recaptació a la resta de delegacions estatals, la caiguda ha estat més pronunciada a Catalunya (-8% a la resta de delegacions). Això és degut, d'una banda, a que la recaptació d'impostos directes ha retrocedit un 9,7% respecte l'any anterior, més del que ho ha fet al conjunt de delegacions territorials de l'Estat (-6,3%). I, d'altra banda, a que el descens de la recaptació en el capítol dels impostos indirectes ha estat del 14,2% a Catalunya i de l'11,5% al conjunt delegacions territorials. En relació amb els tributs propis i cedits totalment a la Generalitat de Catalunya, la recaptació ha estat de 3.277 milions d'euros el 2020, un 10,5% menys que l'any anterior. D'aquests, la part principal són els tributs cedits, que representen el 96% de la recaptació total i han experimentat un descens de l'11,5%, mentre que els tributs propis representen el 4% restant i han registrat un creixement del 16,5% el 2020 fins als gairebé 137 milions d'euros. Aquest augment ve explicat sobretot pel nou impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, que ha entrat en vigor el 2020 i ha recaptat durant aquest any 52,5 milions d'euros, convertint-se així en l'impost propi més important en termes monetaris.
- Les **finances catalanes** han tancat el 2020 amb un dèficit públic de 755 milions d'euros, un 43% inferior als 1.329 milions d'euros de 2019. En percentatge del PIB, el dèficit ha passat del 0,56% el 2019 al 0,35% el 2020, la xifra més

baixa des de 2007 malgrat la pandèmia i la caiguda històrica del PIB. Això es deu fonamentalment al fort increment dels ingressos degut a tres factors: els fons extraordinaris rebuts de l'Estat per cobrir les despeses sanitàries, la liquidació del sistema de finançament autonòmic, i les bestretes que es van calcular sota un supòsit de creixement econòmic que no es va revisar quan va arribar la pandèmia. En canvi, els altres ingressos impositius sí que han rebut l'impacte de la Covid-19, tal com ja s'ha comentat. La reducció del dèficit i els baixos tipus d'interès han permès que el deute públic de la Generalitat hagi augmentat només un 0,1%, fins als 79.119 milions d'euros a finals de 2020. Tot i això, en percentatge del PIB ha augmentat en gairebé quatre punts fins al 37,1% enfront al 33,4% de l'any 2019 degut a la forta caiguda de l'activitat econòmica. En comparació amb la resta de comunitats autònomes, Catalunya continua sent la capdavantera en volum de deute i la tercera en deute en percentatge del PIB, només per darrere de la Comunitat Valenciana (48,6%) i Castella la Manxa (39,7%).

Perspectives 2021 i 2022

- Segons les darreres previsions elaborades conjuntament pel Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona i per AQR-Lab de la UB en el mes d'abril del 2021, l'economia catalana registrarà una recuperació en dos anys, repartida a parts iguals entre el 2021 (creixement del 6,0%) i 2022 (6,0%), i no recuperarà el nivell de PIB previ a la pandèmia fins a finals de 2022. Aquestes previsions es recolzen en quatre supòsits importants: que el procés de vacunació avanci de forma ràpida, que no es produeixin noves restriccions a l'activitat econòmica, que el consum privat repunti amb força a partir de la segona meitat del 2021 en part gràcies a l'estalvi forçós que han realitzat les famílies al llarg del 2020, i que els fons del Next Generation EU tinguin un impacte positiu sobre la inversió, que serà més important el 2022 que el 2021. En resum, el 2020 ha estat un dels anys més durs per a la societat i l'economia de les darreres dècades, però també pot suposar un punt d'inflexió en positiu. D'això en dependrà l'aprofitament adequat dels recursos del Next Generation EU i l'aprovació de reformes estructurals de calat que permetin millorar la competitivitat, la sostenibilitat i l'equitat de l'economia catalana.

Empresa catalana

- El capítol dedicat a l'**anàlisi economicofinancera del teixit empresarial** mostra que el 2020 ha estat un any força negatiu

per a les empreses catalanes (en activitat, beneficis i rendibilitat), en línia amb el conjunt d'indicadors econòmics, i que trenca amb la tendència positiva que s'havia iniciat el 2014. El 2020, la rendibilitat del patrimoni net (rendibilitat financera) s'ha reduït al 8,7%, malgrat encara estar en nivells satisfactoris especialment si es consideren els efectes negatius de la pandèmia. Entre les causes d'aquesta reducció cal destacar la disminució de les vendes i del marge, així com la menor rotació dels actius. Tot i això, el bon nivell de rendibilitat es degut al favorable rendiment dels actius i també al palanquejament financer que segueix tenint un valor positiu. El fet que el palanquejament financer sigui positiu vol dir que l'impacte del deute eleva la rendibilitat del patrimoni. Aquesta circumstància es produeix quan el rendiment dels actius és superior al cost de l'endeutament. Per tant, el palanquejament financer ha contribuït favorablement a la rendibilitat, ja que el deute és rendible perquè el seu cost és inferior al rendiment dels actius. Si es comparen les empreses catalanes amb les de la resta d'Espanya es pot comprovar que les seones estan més capitalitzades, però han obtingut menys rendibilitat el 2020, com ja havia succeït en els anys anteriors. Entre els factors diferencials que expliquen la major rendibilitat de les empreses catalanes estarien la millor evolució de les dades d'activitat, valor afegit, palanquejament, resultats excepcionals i rendiment dels actius. En canvi, la productivitat, les despeses financeres i les amortitzacions i les provisions han evolucionat pitjor a Catalunya. De tota manera aquests resultats s'han de prendre amb molta prevenció atès la baixa representativitat de la mostra trimestral referida al 2020 on les grans empreses tenen un pes important. A més, aquest any el capítol incorpora una anàlisi monogràfica dels resultats economicofinanciers de l'empresa catalana durant la dècada de 2010-2019 a partir de les dades de la Central de Balanços Integrada facilitades pel Banc d'Espanya.

Anàlisi territorial

- La Covid-19 ha interromput bruscament la dinamització de l'activitat econòmica que la demarcació de **Lleida** va experimentar el 2019. El 2020, el valor afegit brut ha caigut un 8,0% a la demarcació. Amb una menor dependència del turisme estranger i un major pes del sector agroalimentari, l'impacte ha estat menor que al conjunt de Catalunya i que a la resta de demarcacions catalanes. Per sectors (excloent l'hostaleria), la marxa dels negocis mostra caigudes moderades i similars a la indústria, la construcció i el comerç, totes inferiors a la mitjana catalana. En canvi, a la resta de serveis el descens ha estat més intens i en línia amb el de les altres demarcacions.

Quant al sector turístic, les reduccions de viatgers i pernoctacions han estat menors que al conjunt de Catalunya, amb quasi 500.000 visitants (-58% anual) i 1,1 milions de pernoctacions (-42%). En la mateixa línia, altres indicadors de demanda interna com són les compravendes immobiliàries i les matriculacions de vehicles també registren caigudes notables (al voltant del 23%). En relació amb la demanda externa, a diferència de la resta de demarcacions, Lleida registra un augment de les exportacions i de les importacions, assolint en ambdós casos màxims històrics. El manteniment del comerç amb l'exterior s'ha donat gràcies al sector agroalimentari i el químic, dels pocs que han rebut un impacte positiu per la pandèmia. En relació amb el teixit empresarial, el 2020 s'han perdut més de 1.000 empreses a Lleida (-7,1%), especialment dels serveis i la indústria. En canvi, el mercat de treball ha patit un descens de les afiliacions més moderat (-1%), gràcies a la posada en marxa dels ERTO, que al llarg del 2020 han afectat més de 9.700 treballadors en mitjana mensual (el 3,6% de Catalunya). Igualment, la província tanca amb una taxa d'atur estimada que s'enfila fins al 14% al desembre del 2020. Per comarques, el nombre d'empreses es redueix a totes elles entre un 3% a la Noguera i un 9% al Pallars Sobirà. L'impacte sobre els afiliats ha estat més heterogeni amb territoris on s'han mantingut estables i d'altres amb descensos importants (al Segrià, del -1,2%).

Monogràfic: "Impacte de la Covid-19 sobre l'economia, l'empresa i la societat"

- El tema monogràfic de la Memòria d'enguany tracta des d'una perspectiva holística l'impacte de la Covid-19 un any després de la seva eclosió. Amb aquest motiu s'incorporen nou articles d'experts que, d'una banda, aporten la seva visió de com ha afectat la pandèmia a àmbits socials com el sanitari, el benestar o la forma de treballar, i, d'altra banda, ajuden a aprofundir en àmbits temàtics clau com són les empreses, el turisme o la revolució tecnològica actual. L'objectiu és complementar l'anàlisi dels principals indicadors de caire econòmic que es fa al llarg dels capítols previs per tal de proporcionar al lector una visió àmplia dels efectes d'una crisi que ha trastocat en tots els aspectes i a tots nivells el nostre dia a dia tal com el coneixem.

- L'article monogràfic "*Efectes de la pandèmia sobre el teixit empresarial. Una anàlisi per demarcacions, sectors i dimensió*" aprofundeix en l'impacte sense precedents en la sèrie històrica que ha tingut la Covid-19 sobre les empreses catalanes des d'una perspectiva inèdita fins ara. A partir de les dades de comptes de cotització, terme equiparable al d'empreses, l'estudi combina la vessant sectorial amb la de dimensió per identificar els efectes desiguals entre les petites, mitjanes i grans empreses, alhora que entre les diferents activitats econòmiques que desenvolupen, atès que les restriccions que han servit per frenar la crisi sanitària han tingut aplicacions i conseqüències divergents segons els subsectors. Aquesta anàlisi posa de manifest l'elevat impacte de l'embat de la primera onada amb la pèrdua de pràcticament 22.000 empreses entre el febrer i el març del 2020 va ser molt significatiu sobre les microempreses dedicades a les indústries manufactureres, el comerç, l'hostaleria i la construcció. Igualment, un any després, s'observa com ha estat aquest darrer sector el que s'ha recuperat més ràpidament i de manera transversal, mentre que el ritme de la resta està sent més gradual. Un cop vistes les conseqüències a curt termini per al conjunt de Catalunya, les dades permeten fer una comparativa entre la crisi actual i la recessió economicofinancera del 2008. La naturalesa exògena i abrupta d'aquesta primera envers les causes endògenes i estructurals de l'anterior, dona lloc a una evolució molt diferent, marcada pels rebots en aquesta crisi a mesura que s'han reduït les restriccions, en contraposició a la progressió més lenta en l'anterior.

A l'anàlisi anterior se li suma la perspectiva territorial amb dades per a les quatre demarcacions catalanes. En aquest sentit la composició estructural de l'economia de cada territori ha determinat la profunditat dels efectes, amb una major exposició d'aquells més dependents del turisme estranger i amb un major pes de micro i petites empreses. La possibilitat d'accedir a les línies de l'ICO per disposar de liquiditat i recórrer als ERTO per mantenir la plantilla (i les rendes dels treballadors), han estat mesures clau per limitar l'impacte de la pandèmia sobre el teixit empresarial.

ECONOMIA DE LLEIDA

Lleida i comarques

Anàlisi de la demarcació

Lleida és la demarcació de Catalunya que compta amb més superfície total amb 12.168,4 km² que representen quasi el 40% del territori català. No obstant això, la densitat de població és la més baixa de les quatre províncies i se situa força per sota de la mitjana catalana el 2020 (36 hab./km² en front de 242 hab./km²). Així mateix, la concentració demogràfica, de nombre d'empreses o afiliacions suposa d'entre el 5-6% del total català en tots els casos.

El 2020, la **població** ha augmentat lleugerament, un 0,8%, fins a les 438.517 persones a la demarcació de Lleida (uns 3.500 empadronats més que l'any anterior). Aquest increment demogràfic es produeix per tercer any consecutiu i suposa un trencament amb la tendència descendent registrada de 2012 a 2017, període en que es van perdre més de 10.600 residents. Segons el tram d'edat, la població menor de 15 anys s'ha encongit un 0,2%, seguint la tendència decreixent dels darrers anys. Aquest grup suposa el 15% de la població total. Dels altres grups d'edat, la població compresa entre 15 i 64 anys s'han incrementat un 0,9% i els d'edat més avançada (+65 anys) un 1,2%; uns trams que representen el 66% i 19% sobre el total, respectivament. Aquestes variacions han fet que la taxa de dependència global (proporció de menors de 15 anys i majors de 65 anys sobre la població en edat de treballar) hagi disminuït unes poques dècimes fins al 52,3%, alhora que l'índex d'envelliment ha augmentat fins al 130%. Si l'evolució demogràfica global es desglossa per nacionalitat, les tendències són oposades

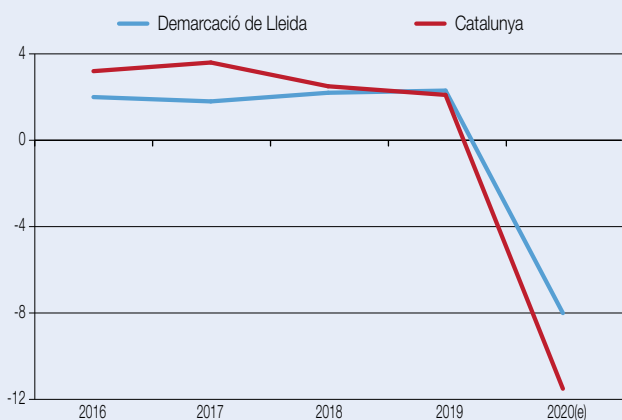
amb una reducció dels residents de nacionalitat espanyola del 0,2% i un augment dels estrangers del 5,5% fins als gairebé 80.000 (el 18,2% del total, el màxim des de 2014).

La pandèmia ha tingut un impacte negatiu sobre l'economia de la demarcació mai vista des de la guerra civil espanyola, si bé aquest impacte ha estat menor en comparació amb el que han sofert altres territoris de Catalunya i de l'Estat. El **Producte interior brut (PIB)** en termes reals ha caigut un 8% a la demarcació de Lleida l'any 2020, segons estimacions del Banc d'Espanya¹ a partir de les dades d'afiliats per sectors i persones en ERTO. L'economia lleidatana s'ha comportat millor que la mitjana del territori català (-11,5% segons estimacions d'Idescat) i presenta una de les caigudes més baixes del conjunt de l'Estat i la menor de les quatre demarcacions catalanes (gràfic 4.19). La causa que explica el menor impacte de la crisi de la Covid-19 sobre l'economia de Lleida és la baixa dependència econòmica del turisme estranger i el major pes del sector agroalimentari, un sector dels que millor ha resistit l'embat de la pandèmia.

Quan s'analitzen als resultats de l'Enquesta de clima empresarial el 2020, Lleida és la demarcació catalana que presenta les caigudes més moderades de la **marxa dels negocis** en tres dels quatre sectors econòmics analitzats: indústria, construcció i comerç. En tots ells, el saldo –resultat de la diferència entre els percentatges de respostes d'evolució a l'alça i a la baixa– és similar i se situa al voltant del

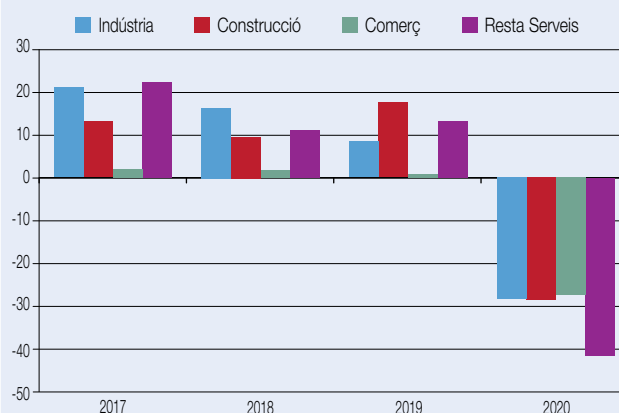
¹ Banc d'Espanya. Artículo analítico. Boletín Económico 1/2021 "La evolución de la actividad en las provincias españolas a lo largo de 2020 y sus determinantes".

Gràfic 4.19
Valor Afegit Brut (VAB)
(Taxa de variació interanual, a preus constants, en %)

(e) estimacions del PIB del Banc d'Espanya per a la província i Idescat per a Catalunya
Font: Anuari Econòmic Comarcal BBVA, Banc d'Espanya i Idescat

Gràfic 4.20
Marxa dels negocis per sectors a Lleida
(Saldos de respostes: diferència entre percentatges de resposta "a l'alça" i "a la baixa")

Font: Idescat i Cambra BCN

-28%, mentre que al conjunt de Catalunya la mitjana dels mateixos tres sectors és del -37%. Al quart sector, que correspon al de la resta de serveis, la caiguda a la província de Lleida és força més notable (-42%) i més similar a la registrada per les altres tres demarcacions catalanes. Aquesta evolució confirma el que mostren les dades d'afiliacions per sector, i és que les activitats dins el sector serveis que requereixen contacte social (oci, cultura, esport, turisme, hostaleria, etc.) han patit més les conseqüències de la pandèmia que la resta de sectors com la indústria i la construcció (gràfic 4.20).

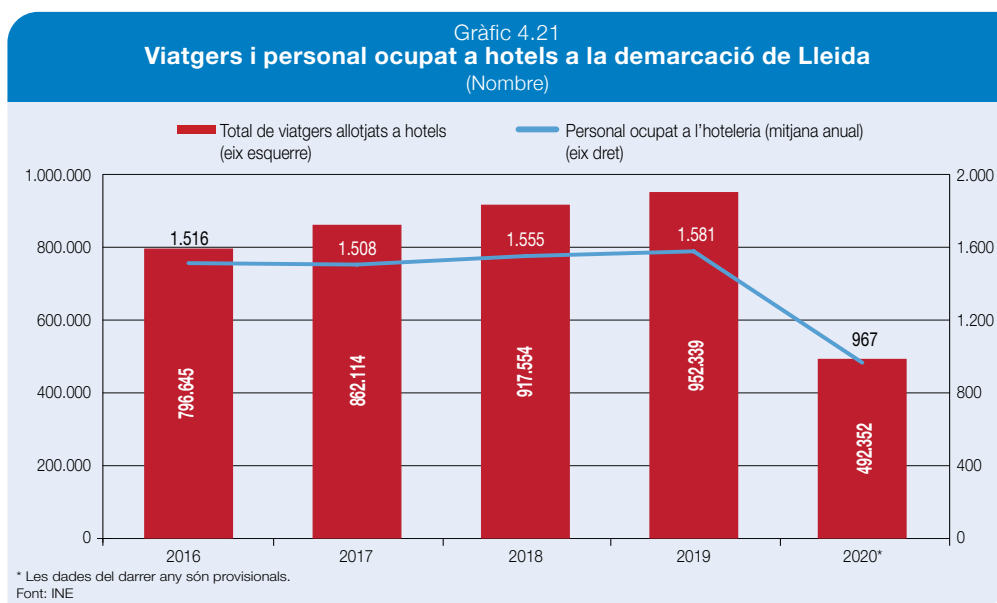
Sense xifres per a l'hostaleria a nivell provincial, les dades de demanda i oferta del sector turístic són una aproximació alternativa de quina ha estat la marxa de l'activitat. Amb dades provisionals de l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE, el total de viatgers allotjats en hotels a Lleida ha registrat un descens del 58% respecte al 2019, passant dels 952.339 fins als 492.352 viatgers. Lleida és la província catalana que ha patit un descens més moderat, lluny de les caigudes de Barcelona (-77%), Tarragona (-71%) i Girona (-64%), tot i que també és el territori amb menor volum de viatgers i pernoctacions (al voltant del 8% del total de Catalunya) (gràfic 4.21). Segons l'origen, un 87% va ser turisme autòcton amb poc més de 429 mil viatgers residents a Espanya (un 42% menys que l'any anterior), i només el 13% restant va ser turisme estranger (63,3 mil persones, un 63% menys que el 2019); aquest últim percentatge és inferior al de la resta de províncies catalanes. Quant al total de pernoctacions hoteleres, s'han registrat poc més d'1,1 milions, mentre que l'any anterior es van assolir gairebé el 2 milions (un -42% anual). Pel que fa a la distribució de les estades segons nacionalitat, els pesos són pràcticament idèntics als de viatgers, a diferència del que succeeix a altres províncies, un com-

portament que indica que a Lleida, independentment de la procedència, ambdós tipus de viatgers allotjats a hotels fan estades de durades pràcticament idèntiques (2,3 dies en mitjana). Una possible explicació és el perfil de turistes que atrau la ciutat: autòctons que busquen sortides culturals, gastronòmiques, de cap de setmana, i estrangers allotjats a una altra província en la que efectuen una estada més llarga i fan visites curtes o d'altres que puguin estar de pas cap a una altra destinació.

Pel costat de l'oferta, hi ha hagut una disminució tant dels establiments hotelers oberts, com de les habitacions i de les places disponibles. Per exemple, el 2020 han obert de mitjana només 189 hotels a la demarcació de Lleida, enfront dels 283 oberts el 2019 (-33%). Aquest descens és força inferior al registrat per les altres tres províncies catalanes (que van del -43% al 53%). El grau d'ocupació per places també ha seguit una evolució baixista, però no tant com a altres territoris, des del 36,2% el 2019 al 32,4% el 2020, ja que tradicionalment Lleida presentava el grau d'ocupació menor i aquest any pràcticament s'han igualat les quatre demarcacions. Com a conseqüència de totes aquestes xifres, el personal ocupat a l'hoteleria ha disminuït un 38,8%, ocupant només al voltant de 960 persones en mitjana el 2020 enfront de les 1.580 de 2019.

L'evolució el sector presenta un balanç també força negatiu si s'analitza la informació per marques turístiques. La província de Lleida està formada per les marques Pirineus², Terres

² Aquesta marca inclou també les comarques del Ripollès i la Garrotxa, administrativament pertanyents a la província de Girona, així com també els municipis de la Cerdanya que pertanyen a la província de Girona. També inclou la comarca del Berguedà, administrativament pertanyent a la província de Barcelona.

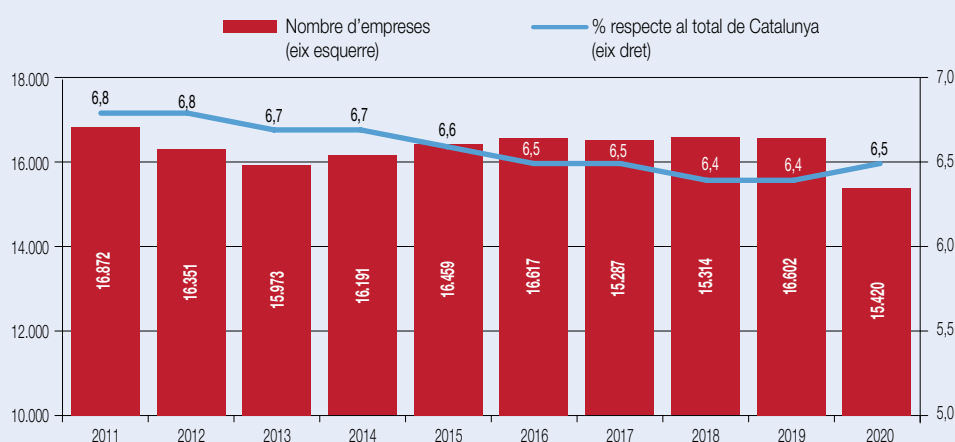
de Lleida i Val d'Aran. Segons les dades provisionals que proporciona Idescat, en termes relatius la marca Terres de Lleida ha experimentat el major decreixement de viatgers allotjats en hotels d'entre les tres: -68,5% fins a les poc més de 100 mil persones, mentre que l'any anterior havia superat de molt els 300 mil. Les marques de Pirineus i de la Val d'Aran han registrat, per contra, els descensos relatius més moderats en nombre de visitants de totes les marques, un -42% i -33%, fet que s'explica pels bons resultats de la temporada turística els mesos previs a l'esclat de la pandèmia (gener i febrer). En termes de pernoctacions, les conclusions són similars. Pel que fa a l'estada mitjana, i en línia amb el que s'ha comentat respecte al perfil del turista, aquestes fluctuen entre 1,3 dies a les Terres de Lleida i els quasi 3 dies a la Val d'Aran.

La tendència desfavorable de l'economia com a conseqüència de la Covid-19 s'ha reflectit també en l'evolució del teixit empresarial. Els **comptes de cotització**, amb dades a 31 de desembre de 2020, registren un descens significatiu respecte a les dades de finals de 2019. Concretament, el nombre de comptes de cotització –amb treballadors– ha passat de 16.602 a 15.420 (-7,1%, lleugerament superior a la reducció registrada pel conjunt de Catalunya) (gràfic 4.22). Per sectors econòmics, els majors descensos tant en termes relatius com absoluts s'han produït al sector serveis, molt afectat per les restriccions amb l'objectiu de limitar el contacte social, i a la indústria. En el primer cas, l'impacte ha suposat una caiguda del 8,4% del teixit empresarial (amb més de 1.000 empreses menys fins a les 11.217 a finals del 2020). En una demarcació on les empreses vinculades als serveis suposen el 74% del total, aquest sector ha suposat el 88%

de la pèrdua total d'empreses a Lleida. Per darrere, la indústria ha registrat una reducció del 7,4% i passa de poc més de 1.650 empreses a 1.535 el 2020. La contribució d'aquest sector a la reducció total ha estat igual al seu pes sobre l'economia (10% en ambdós casos). La construcció ha registrat la menor reducció relativa: 0,9% amb 15 comptes de cotització menys (1.637 en total al tancament de l'any). Amb un pes igual al de la indústria, aquesta activitat només ha suposat poc més d'un 1% de la reducció total d'empreses. En darrer lloc, l'agricultura, amb un pes sobre el total d'empreses força elevat respecte a la resta de demarcacions (6,3% el 2019), s'ha mantingut força estable amb una reducció de 10 comptes de cotització el darrer any fins a un total de 1.031 (-1% en termes relatius). D'altra banda, el 2020 s'ha reduït el nombre d'empreses concursades degut a la moratòria impulsada pel Govern de l'Estat des de l'inici de la pandèmia fins a finals del 2021, així doncs previsiblement els efectes de la Covid-19 sobre els concursos no es notaran fins al 2022 quan, a més, es retirin les mesures de suport a les empreses.

En relació amb altres indicadors disponibles a nivell provincial, les **compravendes immobiliàries** i les **matriculacions de vehicles** ajuden a prendre la temperatura a la demanda interna. En el primer cas, el descens relatiu ha estat molt significatiu: un -27,6% més en termes relatius que suposa quasi 9.400 transaccions menys que el 2019. Amb aquest descens s'assoleixen només 24.684 transaccions (10,4% del total de Catalunya). Per altra banda, les matriculacions de vehicles també han registrat una intensa contracció interanual (-17,8%) després de 15 anys força estables, malgrat que la reducció ha estat força menys intensa que al conjunt de

Gràfic 4.22
Comptes de cotització* amb assalariats a la demarcació de Lleida
 (Nombre i pes sobre el total de Catalunya, en %)

*Règim General i Minería i carbó. Dades a 31 de desembre
 Font: Seguretat Social

Catalunya (-30%). Per tant, un senyal més de que les conseqüències econòmiques de la pandèmia han estat menors a la demarcació de Lleida que a la resta del territori català.

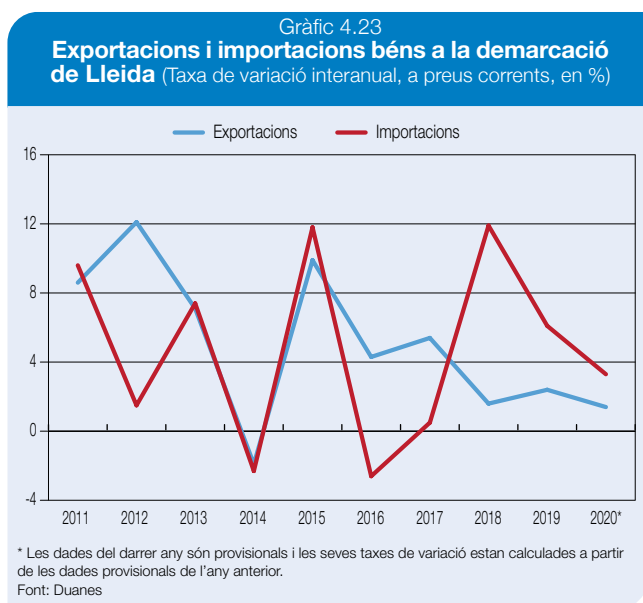
Pel que fa a les dades de comerç internacional, segons dades provisionals, les exportacions han augmentat un 1,4% fins als 2.152 milions d'euros, alhora que les importacions han crescut amb més intensitat, un 3,3% interanual arribant als 1.086 milions d'euros. Juntament amb Girona, Lleida presenta un saldo comercial positiu de 1.066 milions d'euros el 2020. Aquesta és l'única demarcació catalana on els fluxos comercials tant de vendes com de compres a l'estranger han experimentat un augment el 2020 i, a més, han assolit un nivell rècord aquest any.

Les **exportacions** lleidatanes han suposat el 3,2% del total de vendes a l'estranger efectuades a Catalunya, la demarcació amb un menor pes de les quatre catalanes. Segons el destí de les vendes, en termes relatius s'observa un augment del 3,8% als països de fora de la UE i un estancament en les dirigides als països comunitaris. Tanmateix, el mercat de la UE continua sent el principal, amb un pes del 61% del total. En el cas de les exportacions extracomunitàries, el 2020 s'ha exportat per valor de 837 milions d'euros -31 milions més que l'any anterior. Si es pren com a referència l'evolució de les cinc principals activitats exportadores, quatre registren increments interanuals i una pateix un lleuger descens. Per ordre d'importància en termes monetaris, les vendes a l'estranger de fruites i llegums han crescut un 3,4%, les de carn un 21%, les de greixos i olis han disminuït un 1,7%, les de pinsos animals han augmentat un 11,4% i les de productes químics un 8,8%. Aquests cinc grups representen el 68% de

les exportacions lleidatanes, el que demostra l'elevat grau d'especialització de l'economia lleidatana en el sector agroalimentari, que ha estat un dels pocs sectors que ha rebut un impacte positiu amb la crisi de la Covid-19 (gràfics 4.23 i 4.24).

Tot i l'augment de les exportacions, el **teixit empresarial exportador** s'ha reduït en 207 empreses el 2020 fins a les 2.776 empreses exportadores. Tanmateix, si considerem únicament les empreses exportadores regulars (aquelles que han exportat durant quatre anys consecutius) no s'ha produït una davallada sinó un estancament. El 2020 hi havia 941 empreses exportadores regulars (el 34% del total d'empreses que han exportat el darrer any). Segons el tram de volum monetari exportat, s'han registrat augmentos o disminucions del nombre d'empreses. Les que exporten menor volum (menys de 50.000 euros) han crescut un 30% i passen a ser 428 empreses (el 45% del total d'exportadores regulars). Per contra, les empreses que exporten de 500.000 a 5 milions s'han reduït un 9% fins a les 213 (el 23% de les regulars). Per tant, principalment s'observen empreses de no molta dimensió que han començat a exportar els darrers anys i empreses grans a les que els hi ha baixat el volum de facturació a l'exterior

Pel que fa a les compres a l'exterior, com s'ha avançat, aquest 2020 Lleida ha batut un rècord històric amb més de 1.052 milions d'euros en **importacions** de béns (són, però, només l'1,4% del total de Catalunya). Segons l'origen de les importacions, el 2020 l'augment només s'ha produït en les compres provinents de la UE (5,2%), mentre que les extracomunitàries han retrocedit un 3%. Les primeres representen el

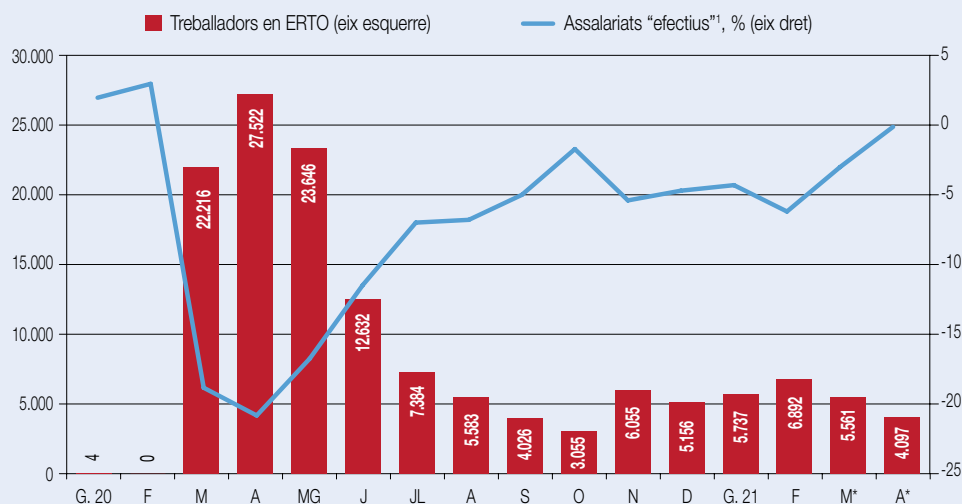

77% de les importacions totals i les segones, el 33% restant. Quant a les importacions efectuades per les principals set activitats del territori, tant sols dues, les que no estan relacionades amb l'alimentació i la química, han reduït les compres a l'exterior (concretament, la maquinària especialitzada i les altres semimanufactures). En canvi, les importacions del sector químic –el més important en les compres a l'exterior de la demarcació amb un pes del 12%– han crescut un 10,5% interanual; les de cereals, un 27%; les de carn, un 17%; les de greixos i olis, un 22%; i les de fruites i llegums, un 33%. Aquest conjunt de set sectors importadors més importants representen conjuntament el 60% de les importacions totals de la demarcació lleidatana el 2020.

En relació amb les dades de mercat de treball, el 2020 l'evolució de les afiliacions ha estat positiva en general, a diferència del que ha succeït a altres territoris, gràcies a l'augment de l'ocupació en el sector agrari i l'estabilitat a la indústria i construcció. En canvi, les afiliacions en el sector serveis han disminuït –tot i que molt lleugerament– com a conseqüència de les restriccions imposades per contenir l'expansió de la pandèmia. Així, les **afiliacions totals** a la Seguretat Social a 31 de desembre de 2020 han disminuït un 1% respecte a la mateixa data de l'any anterior, situant-se en 177.918 (1.856 més que el 2019). Segons el tipus de règim d'afiliació s'observa un descens generalitzat. Si els assalariats han disminuït un 1,1% fins a les 139.791 persones afiliades, el nombre d'autònoms ho ha fet un -0,9% situant-se en 38.127 persones.

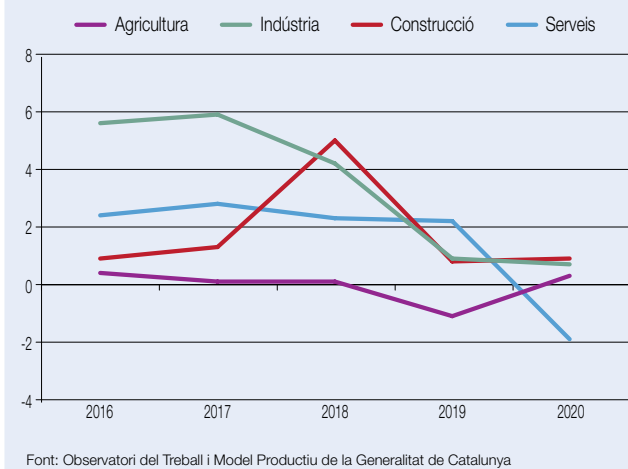
Aquesta caiguda de l'afiliació seria més intensa si es tinguessin en compte els treballadors que estan en EERTO i que continuen tenint la categoria d'afiliat malgrat no estar actius laboralmente. En aquest sentit, el [gràfic 4.25](#) mostra l'evolució dels treballadors en EERTO des del gener del 2020 i com ha variat interanualment l'afiliació efectiva, és a dir, l'afiliació al règim general i mineria del carbó restant les persones en EERTO. En aquest cas, la tendència ha estat molt similar a la de les altres demarcacions. Al mes d'abril va haver-hi més de 27.500 treballadors en EERTO a Lleida, el 4,1% del total de Catalunya i un pes no només força inferior al de la resta de províncies, però també per sota del pes de la província en termes d'afiliació total (5,4% el 2020). Del maig al juny amb la desescalada van sortir de l'EERTO més d'11 mil persones, i el més d'octubre es va assolir un mínim de poc més de 3.000. L'arribada de la segona onada va pressionar a l'alça un altre cop les xifres i no ha estat fins a aquest darrer mes de març que el volum ha tornat a disminuir. Quant a l'evolució de l'afiliació efectiva, les caigudes registrades al març i abril van ser del 18,8% i 20,8%, respectivament, les menors de tot el territori –malgrat l'impacte significatiu– i per sota de la mitjana catalana. Amb la desescalada les caigudes es van desacelerar notablement fins al -1,6% a l'octubre (força inferior al descens del 6% per a Catalunya el mateix mes). En aquesta demarcació cal destacar la ràpida recuperació que s'ha produït els darrers mesos, mentre que la disminució de l'afiliació efectiva va ser superior al 6% interanual al febrer, al març va millorar fins al -2,9% i es va mantenir estable a l'abril (amb-

Gràfic 4.25
Treballadors en EERTO i assalariats efectius a la demarcació de Lleida**
 (Nombre i taxa de variació interanual, en %)

Dades del darrer dia de mes
 ¹ Variació respecte al mateix mes del 2019
 ** Assalariats efectius: assalariats en règim general i mineria i carbó descomptats treballadors en EERTO
 Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, i Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat

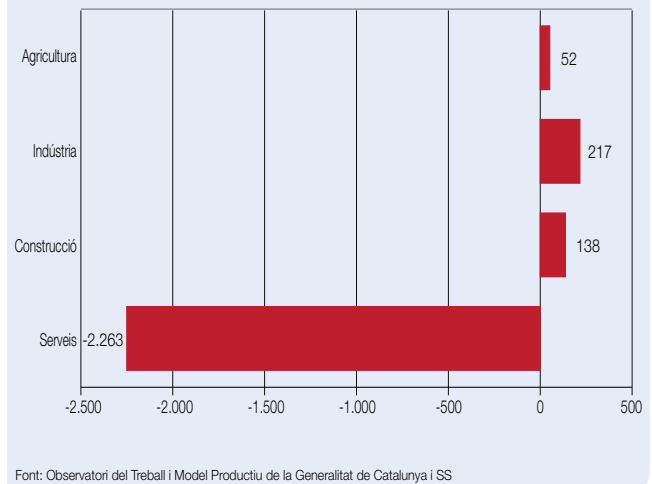
Gràfic 4.26
Afiliacions per sectors a la demarcació de Lleida
 (Taxa de variació interanual, en %)

dós mesos comparats amb els mesos respectius del 2019). Així doncs, Lleida ha estat l'única demarcació on per primer cop des de l'inici de la pandèmia el mercat de treball s'ha mantingut estable.

Si es fa l'anàlisi per activitat (gràfics 4.26 i 4.27), l'únic gran sector econòmic que explica la davallada anual de l'ocupació (-1% en total) és el sector **serveis**, on el nombre d'afiliats ha disminuït un 1,8%, per l'efecte de les restriccions derivades de la pandèmia sobre els sectors del turisme, el comerç, l'hostaleria, i la cultura i oci principalment, si bé aquest descens és força més baix que el registrat a altres demarcacions catalanes. El sector terciari representa el 70% de les afiliacions totals. Per subsectors econòmics, entre les afiliacions al règim general i l'especial d'autònoms, l'hostaleria (servei de menjar i begudes, i allotjament, conjuntament) registren una pèrdua de més de 2.800 afiliacions. En segon lloc, la caiguda entre les activitats esportives, recreatives i d'entreteniment és de més de 670 llocs de treball; al comerç al detall la reducció és de 413 afiliacions i a l'educació, de 375. Aquestes han estat les principals activitats afectades. En l'altre extrem, les afiliacions en activitats sanitàries, administració pública i d'oficina i altres activitats auxiliars han sumat més 1.500 afiliacions el 2020. En canvi, a la **indústria** les afiliacions han crescut un 0,8% i a la **construcció** un 1%. En el primer cas, 18 dels 34 subsectors han augmentat l'afiliació, mentre que la resta l'han disminuït. Destaquen la fabricació de mobles, la reparació/instal·lació de maquinària, la fabricació d'altres productes minerals i la química com a sectors amb una evolució positiva. En el segon cas, el de la **construcció**, els resultats han estat molt positius en les activitats de construcció especialitzada (+116 llocs de treball) i a

Gràfic 4.27
Variació del nombre d'afiliacions per sectors a la demarcació de Lleida. Any 2020 (Nombre)

la construcció d'edificis (+38), però negativa en enginyeria civil (-69). En darrer lloc, com s'ha vist amb els comptes de cotització, el **sector primari** és molt rellevant a Lleida. L'agricultura ocupa al 7% del total d'afiliats (12.827 afiliacions) i ha registrat un lleuger augment del 0,4%. No obstant això, en aquest cas no s'estan tenint en compte els treballadors sota el règim agrari (més d'un 30% del total al subsector agrícola el 2019), els quals han patit una reducció anual del 2,6% el 2020.

A diferència del que assenyalen les dades de la Seguretat Social, les que publica l'INE a través de l'Enquesta de població activa mostren una lleugera reducció de l'**ocupació** estimada del 0,8%. Tanmateix, cal dir que aquestes dades no recullen tan bé com la Seguretat Social les ocupacions en el sector agrari, que són les que més han crescut. A més, les dades de l'Enquesta són una estimació i no un registre oficial. En tot cas, es tracta d'un descens força inferior a de la mitjana catalana (-3%), una evolució coherent amb la resta d'indicadors econòmics que mostra com l'impacte de la pandèmia en l'economia lleidatana ha estat menor que a la resta de Catalunya.

En termes de contractació, la demarcació provincial de Lleida ha registrat un descens dels nous **contractes de treball** signats del 21,8% entre finals de 2019 i de 2020. Aquest descens històric del nombre de contractació s'explica per la menor activitat econòmica. Cal tenir present que una persona pot signar més d'un contracte al llarg d'un any, de manera que major proporció de contractes signats que de persones contractades implica una alta rotació laboral, el que genera menys estabilitat i més incertesa envers al treballador. Per ti-

Quadre 4.9
Dades bàsiques de la demarcació de Lleida

	2017	2018	2019	2020	Variació 2020/2019 (% , pp)		Pes Dem./Catalunya (%)	
					Demarcació	Catalunya	2019	2020
DEMOGRAFIA								
Població Total	432.384	432.866	434.930	438.517	0,8	1,4	5,7	5,6
Densitat (hab/km²)	35,5	35,6	35,7	36,0	0,8	1,4	-	-
Població de menys de 15 anys	65.950	65.870	65.622	65.507	-0,2	-0,5	5,6	5,6
Població de 15 a 64 anys	284.134	283.621	285.156	287.848	0,9	1,7	5,6	5,6
Població de 65 anys i més	82.300	83.375	84.152	85.162	1,2	1,8	5,8	5,8
Índex de dependència global	52,2	52,6	52,5	52,3	-0,1	-0,5	-	-
Índex d'envelliment	124,8	126,6	128,2	130,0	1,7	2,9	-	-
Nacionalitat espanyola	360.905	360.212	359.288	358.684	-0,2	0,1	5,5	5,5
Nacionalitat estrangera	71.479	72.654	75.642	79.833	5,5	8,7	6,5	6,3
Taxa d'estrangeria total	16,5	16,8	17,4	18,2	0,6	1,1	-	-
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,9	10,3	10,9	11,8	0,6	0,9	-	-
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Comptes de cotització¹	16.547	16.619	16.602	15.420	-7,1	-7,9	6,4	6,5
Nombre d'empreses²	33.623	33.684	33.299	33.512	0,6	1,6	5,4	5,3
Sense assalariats	18.309	18.002	17.849	18.112	1,5	2,2	5,0	5,0
Amb assalariats	15.314	15.682	15.450	15.400	-0,3	0,8	5,9	5,8
1 a 49 assalariats	15.118	15.471	15.219	15.150	-0,5	0,7	5,9	5,9
50 a 199 assalariats	159	172	189	203	7,4	4,4	4,6	4,8
200 a 999 assalariats	32	34	38	43	13,2	6,7	3,5	3,7
1.000 o més assalariats	5	5	4	4	0,0	-1,5	2,0	2,1
Empreses concursades	19	31	32	30	-6,3	-14,0	2,7	3,0
Compravendes immobiliàries	26.601	28.836	34.077	24.684	-27,6	-22,0	11,2	10,4
Matriculació de vehicles ³	11.578	12.659	12.643	10.387	-17,8	-30,1	4,3	5,1
Viatgers allotjats en hotels³	862.114	917.554	952.339	492.352	-48,3	-72,1	4,6	8,5
Residents a Espanya	714.576	748.141	779.779	429.049	-45,0	-53,9	10,6	12,7
Residents a l'estranger	147.538	169.413	172.560	63.302	-63,3	-82,1	1,3	2,6
SECTOR EXTERIOR⁴								
Exportacions de béns (milions €)	2.061	2.094	2.144	2.152	1,4	-10,3	2,9	3,2
<i>10 principals sectors</i>								
Fruites i llegums	518	482	505	516	3,4	5,4	35,8	35,1
Carn	244	296	292	338	20,6	13,9	7,5	7,6
Greixos i olis	332	299	261	257	-1,7	12,3	32,8	28,9
Pinsos animals	174	194	187	209	11,4	18,1	31,4	29,7
Prod. químics	103	109	135	146	8,8	-2,8	0,7	0,8
Altres semimanuf.	123	112	113	107	-4,6	-7,9	4,3	4,4
Maq. esp. altres Indústries	101	102	113	99	-11,4	-11,3	2,6	2,5
Altres béns d'equip	39	38	54	49	-9,0	-8,9	0,9	0,9
Altres manuf. de consum	68	66	63	44	-29,5	-16,8	3,3	2,9
Comp. automòbil	38	36	51	44	-12,4	-25,8	2,0	2,4
Exportacions UE	1.316	1.309	1.338	1.315	0,0	-10,6	2,8	3,1
Exportacions fora UE	744	785	806	837	3,8	-9,7	3,1	3,5
Importacions de béns (milions €)	893	999	1.060	1.086	3,3	-18,1	1,2	1,4
<i>10 principals sectors</i>								
Prod. químics	111	120	120	132	10,5	-4,3	0,6	0,7
Cereals	101	93	93	119	27,1	-7,2	8,2	11,2
Altres semimanuf.	70	81	125	107	-14,2	-15,5	5,2	5,3
Carn	61	65	75	86	17,2	-8,1	12,8	16,1
Maq. esp. altres indústries	61	68	85	76	-8,3	-16,1	1,6	1,7
Greixos i olis	49	64	53	65	22,2	10,1	8,8	9,7
Fruites i llegums	51	64	48	64	33,5	-0,8	4,0	5,3
Altres béns d'equip	57	53	61	52	-13,4	-10,3	0,8	0,8
Tèxtils i confecció	28	36	38	42	9,5	-14,1	0,5	0,6
Begudes	36	40	45	39	-14,6	-27,8	7,1	8,4
Importacions UE	710	757	805	838	5,2	-16,8	1,6	2,0
Importacions fora UE	183	242	255	248	-3,0	-19,7	0,6	0,7
Nombre d'empreses exportadores	2.643	3.986	2.983	2.776	-6,9	1,2	6,2	5,7
<i>Nombre d'empreses exportadores regulars⁵</i>								
Nombre d'empreses exportadores regulars	815	922	941	941	0,0	-2,8	5,4	5,6
Exporten menys de 50.000 €	321	404	328	428	30,5	-1,5	4,2	5,5
Exporten de 50.000 a 500.000 €	206	211	222	225	1,4	-4,6	5,5	5,9
Exporten de 500.000 a 5 milions €	217	226	234	213	-9,0	-2,5	6,1	5,7
Exporten més de 5 milions €	71	SE	80	SE	-	-5,8	5,0	-
MERCAT DE TREBALL								
Afiliacions total règims¹	172.030	176.680	179.774	177.918	-1,0	-2,0	5,4	5,4
Agricultura	12.873	12.900	12.775	12.827	0,4	-0,5	39,7	40,1
Indústria	25.758	26.858	27.119	27.336	0,8	-1,9	5,6	5,8
Construcció	12.996	13.661	13.787	13.925	1,0	0,3	6,8	6,8
Serveis	120.403	123.261	126.093	123.830	-1,8	-2,3	4,8	4,8
Assalariats	133.021	137.846	141.319	139.791	-1,1	-2,4	5,1	5,1
Autònoms	39.009	38.834	38.455	38.127	-0,9	-0,1	7,0	6,9
Ocupats (EPA)⁶	185.475	188.925	199.950	198.425	-0,8	-3,0	5,8	5,9
Contractes¹	186.682	184.829	192.643	150.710	-21,8	-33,1	5,8	6,7
Temporals	169.076	165.229	171.616	134.907	-21,4	-33,5	5,9	7,0
Indefinits	17.606	19.600	21.027	15.803	-24,8	-30,4	4,7	5,1
Atur registrat¹	21.910	21.093	20.416	26.556	30,1	28,2	5,3	5,3
Taxa d'atur (EPA) ⁶	11,7%	10,5%	9,7%	9,4%	-0,3	1,6	-	-

¹ Dades de final d'any.

² Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

³ Les dades del darrer any són provisionals.

⁴ Les dades del darrer any són provisionals i les seves taxes de variació estan calculades a partir de les dades provisionals de l'any anterior.

⁵ En alguns anys la suma dels valors dels trams no coincideix amb el valor total perquè s'aplica la llei de confidencialitat estadística (12/1989) i no es pot revelar la informació amb tant detall.

⁶ Les dades fan referència a la mitjana anual.

SE: Secret Estadístic

Fonts: INE, Idescat, Observatori d'Empresa i Ocupació, Direcció General de Trànsit (DGT), DataComex i ICEX

pus de contracte signat, en termes relatius la caiguda ha afectat gairebé per igual a la contractació indefinida (que ha disminuït un 24,8%) com a la contractació temporal (-21,4%), si bé la importància de la segona és més alta en termes absoluts (s'han signat 134.907 contractes temporals, un 90% del total de contractes, 4 p.p. per sobre de la mitjana catalana pel major pes del sector agrícola a la província).

Al seu torn, el nombre d'**aturats registrats** ha augmentat un 30% des de les 20.416 persones en situació d'atur a 31 de desembre de 2019 a les 26.556 registrades a finals de 2020 (un augment de 6.140 persones). Quant a la **taxa d'atur**, a partir de dades de l'EPA, aquesta augmenta del 9,3% el quart trimestre del 2019 a l'11% el darrer trimestre de 2020, per sota de la del conjunt de Catalunya per al mateix període (13,9%).

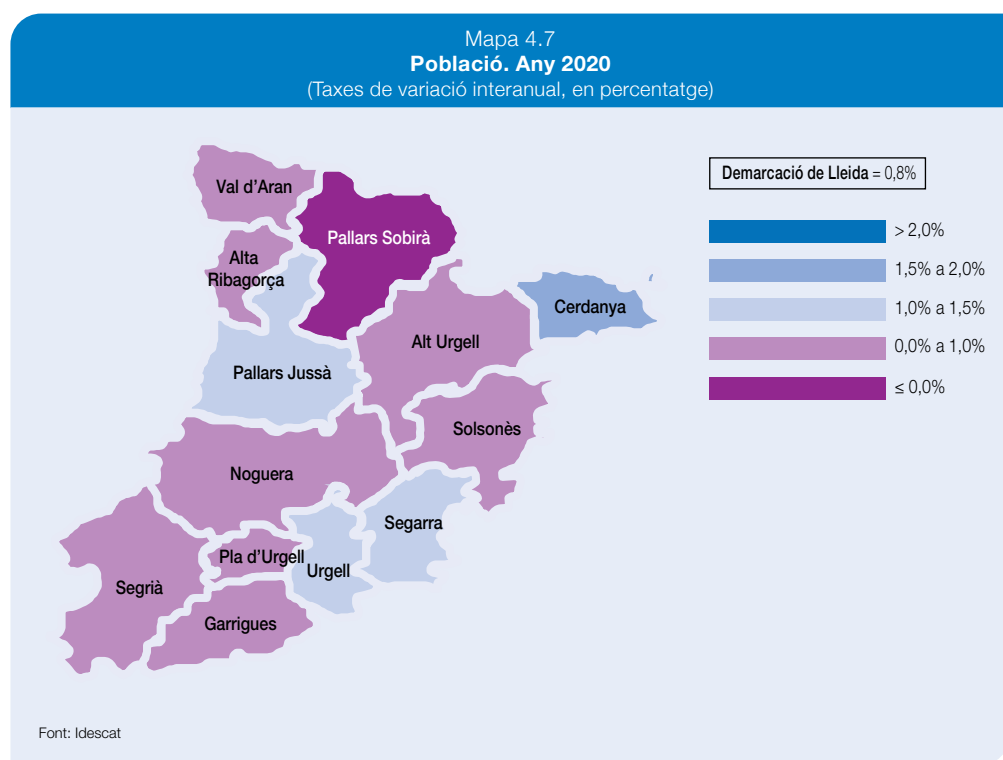
Finalment, a Lleida els **preus del consum** han registrat un descens del 0,4% en mitjana anual el 2020, idèntica a la variació observada al conjunt de Catalunya, però que contrasta amb l'augment de l'1% registrat l'any 2019.

Anàlisi comarcal

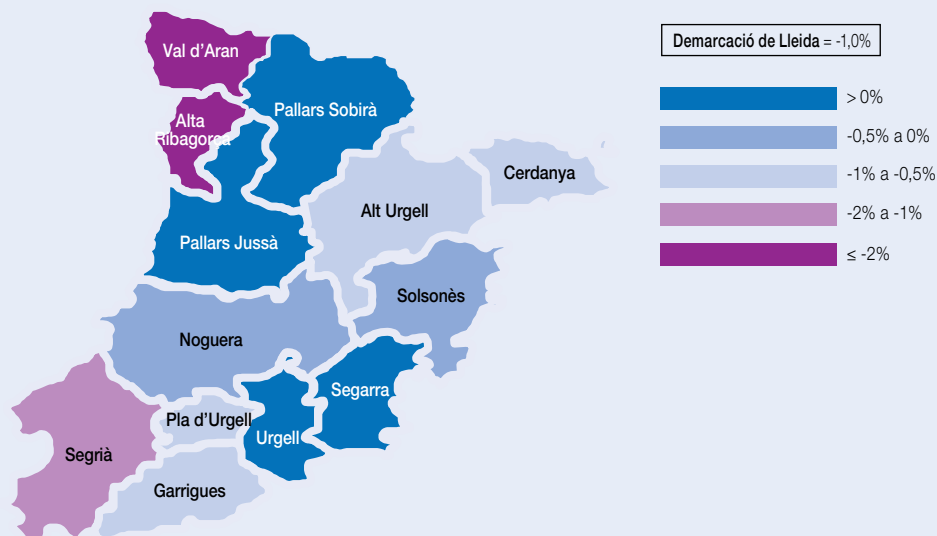
La demarcació de Lleida és la que concentra major nombre de comarques, un total de tretze amb l'Alta Ribagorça, l'Alt

Urgell, les Garrigues, la Noguera, el Pallars Jussà i Sobirà, el Pla d'Urgell, la Segarra, el Segrià, el Solsonès, l'Urgell, la Val d'Aran i una part de la Cerdanya –a més del municipi de Gósol situat a la comarca del Berguedà (província de Barcelona). No obstant això, en aquesta anàlisi es tindran en compte totes les esmentades excepte el Berguedà que només té un municipi a la província. A banda d'aquesta divisió administrativa, geogràficament es distingeixen dues regions: d'un costat, la de les comarques de la plana; i de l'altre, la de les comarques pirinenques i prepirinenques. Aquestes darreres són les comarques amb menor població de Catalunya i les de menor densitat demogràfica. Tant el Pallars Sobirà com l'Alta Ribagorça tenen densitats de població inferiors a 10 hab./km² i són també les comarques menys poblades de Catalunya amb 6.930 i 3.825 habitants, respectivament.

En línia amb la tendència encetada fa tres anys, la **població** s'ha mantingut estable o ha augmentat a les tretze comarques lleidatanes aquest darrer any. Les que han registrat un estancament o un creixement mínim de la xifra d'habitats han estat el Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Garrigues, el Solsonès i l'Alt Urgell. Aquests cinc territoris concentren el 22% de la població conjuntament i el creixement no ha superat en cap cas el 0,3% anual (mapa 4.7). D'entre les set comarques restants que han registrat increments, cinc ho han fet per sobre de la mitjana (0,8%): la Cerdanya (1,8%), la Segarra (1,2%), l'Urgell (1,2%), Pallars Jussà (1,1%) i el Segrià (1%).

Mapa 4.8
Afiliats a la Seguretat Social¹ segons la residència padronal. Any 2020
 (Taxes de variació interanual, en percentatge)

¹Dades a 31 de desembre
 Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Quadre 4.10
Afiliats a la Seguretat Social segons la residència padronal¹. Any 2020

	Total afiliats		Sexe			
			Home		Dona	
	Nombre	Variació 20/19 (%)	Nombre	Variació 20/19 (%)	Nombre	Variació 20/19 (%)
Alt Urgell	7.200	-0,7	3.775	-0,3	3.425	-1,2
Alta Ribagorça	1.651	-2,5	914	-2,4	737	-2,8
Cerdanya	8.224	-0,8	4.425	-0,1	3.799	-1,6
Garrigues	7.626	-0,9	4.383	-1,0	3.243	-0,7
Noguera	15.698	-0,2	9.149	-0,3	6.549	-0,2
Pallars Jussà	4.999	0,2	2.678	0,7	2.321	-0,3
Pallars Sobirà	3.226	0,0	1.722	-0,2	1.504	0,2
Pla d'Urgell	15.642	-0,7	9.040	0,1	6.602	-1,7
Segarra	10.560	1,0	6.132	1,4	4.428	0,3
Segrià	82.764	-1,2	45.282	-0,7	37.482	-1,8
Solsonès	5.832	-0,1	3.219	-0,3	2.613	0,2
Urgell	15.305	0,0	8.704	0,3	6.601	-0,4
Val d'Aran	4.627	-9,9	2.423	-9,6	2.204	-10,4
Demarcació de Lleida	183.354	-1,0	101.846	-0,6	81.508	-1,5
Catalunya	3.214.634	-1,9	1.708.297	-1,9	1.506.337	-2,0

¹ Dades a 31 de desembre
 Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Quadre 4.11
Afiliats a la Seguretat Social segons la residència padronal¹. Any 2020

	Edat								Nacionalitat			
	Menys de 30 anys		de 30 a 44 anys		de 45 a 54 anys		de 55 anys i més		Espanyola		Estrangera	
	Nombre	(%) Var 20/19	Nombre	(%) Var 20/19	Nombre	(%) Var 20/19	Nombre	(%) Var 20/19	Nombre	(%) Var 20/19	Nombre	(%) Var 20/19
Alt Urgell	1.020	-2,6	2.435	-3,7	1.991	2,1	1.754	1,6	6.346	-1,1	854	2,0
Alta Ribagorça	196	-12,5	586	-3,8	496	-0,6	373	3,0	1.482	-2,6	169	-2,3
Cerdanya	1.152	-13,6	2.864	-1,6	2.298	2,7	1.910	5,7	7.264	1,3	960	-14,1
Garrigues	1.079	-6,1	2.717	-1,4	2.058	1,9	1.772	0,1	6.519	-1,2	1.107	0,9
Noguera	2.370	-3,0	5.516	-3,1	4.274	1,6	3.538	4,2	12.907	-0,4	2.791	0,7
Pallars Jussà	698	-0,7	1.653	-2,2	1.383	0,5	1.265	3,8	4.319	0,3	680	-0,6
Pallars Sobirà	403	-9,4	1.145	1,3	877	1,2	801	2,2	2.953	0,4	273	-3,9
Pla d'Urgell	2.274	-1,3	5.652	-5,2	4.487	1,6	3.229	5,3	12.543	-0,7	3.099	-0,6
Segarra	1.683	-1,6	3.820	-2,1	2.996	4,2	2.061	4,5	7.410	-0,2	3.150	3,8
Segrià	12.151	-4,4	30.161	-4,0	23.654	1,1	16.798	3,4	68.763	-1,6	14.001	0,9
Solsonès	873	-3,4	2.070	-1,8	1.589	-0,9	1.300	6,6	5.233	0,3	599	-2,9
Urgell	2.277	-3,3	5.511	-2,2	4.252	1,5	3.265	4,4	12.564	-0,4	2.741	1,7
Val d'Aran	9.350	-6,8	23.337	-4,5	18.420	-0,4	12.200	1,1	53.700	-2,3	9.607	-4,7
Demarcació de Lleida	26.743	-5,0	65.901	-3,5	51.597	1,3	39.113	3,6	152.234	-1,1	31.120	-0,2
Catalunya	492.064	-7,1	1.212.886	-4,2	912.416	1,0	597.268	3,2	2.748.066	-1,7	466.568	-3,2

¹ Dades a 31 de desembre

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

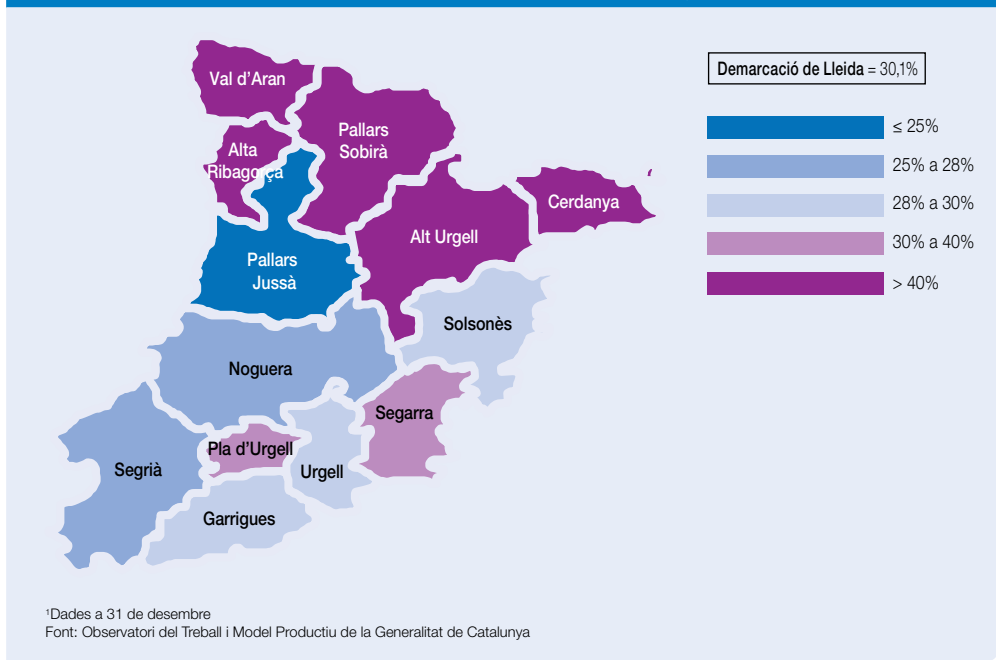
En nombre absolut, la comarca que més població ha guanyat el 2020 ha estat el Segrià (unes 2.000 habitants més), a molta distància de la següent que és l'Urgell (amb 423 habitants més). La contribució a l'augment total de població de la província d'aquestes dues comarques és del 68%. Segons la nacionalitat dels residents, la població estrangera ha crescut un 5,5% interanual al conjunt de la demarcació, però els augments més destacats s'observen al Pallars Jussà (12,3%), la Cerdanya (11,5%) i la Noguera (8,2%). Pel que fa a la població autòctona, aquesta ha disminuït a set de les tretze comarques lleidatanes i on més ha crescut és al Pallars Sobirà (0,5%) i a l'Urgell (0,4%).

Pel que fa a l'evolució del teixit empresarial el darrer any, l'Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya només disposa de dades del nombre de **comptes de cotització** –terme equiparable al de nombre d'empreses– fins al tercer trimestre de 2020. Així doncs, a data del 30 de setembre de 2020, totes les comarques de la demarcació han registrat descensos anuals del nombre d'empreses. A Lleida, les reduccions han fluctuat entre el -3,3% de la Noguera i el -8,9% del Pallars Sobirà. Dels tretze territoris, només dos han patit descensos per sobre de la mitjana (-7,1%): el Pallars Sobirà i les Garrigues (ambdós per

sobre del 8%), tanmateix conjuntament concentren poc més del 6% de les empreses lleidatanes. El Segrià és la comarca amb major nombre d'empreses, més de 7.700 i el 47% del total de la província. En aquest cas, el nombre d'empreses s'ha reduït un 6,6% (-513). Per darrere en nombre d'empreses, se situa la Noguera amb unes 1.400 amb una caiguda del 3,3%, l'Urgell amb unes 1.330 (un 6,1% menys respecte al 2019) i el Pla de l'Urgell amb quasi 1.300 (un -5,9% menys).

En relació amb la tendència al mercat de treball, només es disposen de dades d'afiliació per comarques segons **residència padronal de l'afiliat** (mapa 4.8). S'ha de tenir en compte que aquestes xifres varien de les d'afiliació segons seu de l'empresa en el cas que hi hagi molta mobilitat entre comarques per motius de feina. Així doncs, per al 2020 s'observa un descens o estabilitat de l'afiliació a totes les comarques –menys a la Segarra i el Pallars Jussà, on ha augmentat un 1% i 0,2%, respectivament, i al Pallars Sobirà i l'Urgell on es manté estable. Les caigudes més importants s'han donat a la Val d'Aran (-9,9%), seguida per l'Alta Ribagorça (-2,5%) i el Segrià (-1,2%). A la resta de comarques les caigudes del nombre d'afiliats han estat inferiors a l'1% (la mitjana de la demarcació). Cal recordar que aquestes dades no tenen en

Mapa 4.9
Atur registrat¹. Any 2020
 (Taxes de variació interanual, en percentatge)

compte els treballadors que estan en ERTO perquè continuen donats d'alta a la Seguretat Social.

Si l'anàlisi d'afiliats per residència padronal es fa per sexe (quadre 4.10), la tendència que s'observava a nivell global varia segons la comarca, tanmateix a nivell de la demarcació la reducció dels afiliats ha estat major entre homes (-1,5%) que dones (-0,6%). Aquesta pauta també s'ha donat a cinc de les tretze comarques: l'Alt Urgell, l'Alta Ribagorça, la Cerdanya, el Segrià i la Val d'Aran. En canvi, a les Garrigues i la Noguera ha caigut lleugerament més (no més de tres dècimes de diferència) l'afiliació entre les dones que els homes. A la resta de comarques, s'ha donat la situació en què un dels col·lectius ha augmentat el nombre d'afiliats i l'altre l'ha disminuït –només al Pallars Sobirà i al Solsonès els afiliats homes creixen mentre que les dones disminueixen–, excepte a la Segarra que és l'única on els afiliats s'incrementen en ambdós casos (+1,4% les dones i +0,3% els homes).

En el cas d'analitzar com ha estat l'impacte sobre l'afiliació per trams d'edat i nacionalitat (quadre 4.11), el comportament general ha estat molt similar al d'altres comarques catalanes. Quant als trams d'edat, s'ha reduït el nombre d'afiliats menors de 30 anys i de 30 a 44 anys a totes les comarques, excepte al Pallars Sobirà on en aquest darrer cas els afiliats augmenten un 1,4%. Entre aquests col·lectius la caiguda mitjana ha estat del 5% per als menors de 30 anys

3,5% per als de 30 a 44 anys. Així doncs, en el primer cas les reduccions han estat més significatives. De fet, han fluctuat entre el -30,4% de la Val d'Aran i el -0,7% del Pallars Jussà, mentre que en el tram següent les reduccions han estat menys disperses (entre el -9,5% de la Val d'Aran i el -1,4% de les Garrigues). Per contra, s'han incrementat en mitjana els afiliats entre 45 i 54 anys i els de 55 anys i més (1,3% i 3,6%, respectivament). En el primer cas, només registren descensos la Val d'Aran (-5,7%), el Solsonès (-0,9%) i l'Alta Ribagorça (-0,6%). A la resta de comarques, els increments han estat d'entre el 0,5% del Pallars Jussà i el 4,2% de la Segarra. En el darrer tram d'edat, els afiliats d'edat més avançada només cauen a la Val d'Aran (-0,3%), mentre que a la resta de comarques creixen entre un 0,1% a les Garrigues i un 6,6% al Solsonès.

Pel que fa a la nacionalitat dels afiliats, cauen tant els treballadors espanyols (-1,1% en mitjana) com els estrangers (-0,2%). Tanmateix, en ambdós casos la tendència pot ser oposada segons la comarca. Entre els treballadors de nacionalitat espanyola, hi ha quatre comarques on aquesta augmentat: la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i el Solsonès. Als nou territoris restants les caigudes són inferiors a l'1% a quatre comarques i superiors a la resta (de fins al -8,1% a la Val d'Aran). En darrer lloc, l'afiliació estrangera cau molt significativament a la Val d'Aran (-19,1%) i a la Cer-

Quadre 4.12
Dades econòmiques bàsiques de les comarques. Any 2020

	Població		Població nascuda a l'estranger		Empreses (comptes de cotització)		Afiats segons residència		Atur registrat	
	Nombre	(%) Var 20/19	Nombre	(%) Var 20/19	Nombre ¹	(%) Var 20/19	Nombre ²	(%) Var 20/19	Nombre ²	(%) Var 20/19
Alt Urgell	20.231	0,3	4.079	4,6	757	-3,4	7.200	-0,7	1.117	42,5
Alta Ribagorça	3.825	0,6	540	5,7	161	-5,8	1.651	-2,5	169	96,5
Cerdanya	18.525	1,8	3.826	9,0	1.017	-6,2	8.224	-0,8	766	77,3
Garrigues	18.873	0,2	2.600	5,9	584	-8,5	7.626	-0,9	867	29,8
Noguera	39.132	0,9	7.481	8,2	1.386	-3,3	15.698	-0,2	2.334	27,6
Pallars Jussà	13.227	1,1	2.284	10,5	476	-5,9	4.999	0,2	731	23,7
Pallars Sobirà	6.930	0,0	833	-3,1	348	-8,9	3.226	0,0	351	57,4
Pla d'Urgell	36.737	0,1	7.231	4,7	1.223	-5,9	15.642	-0,7	1.958	34,3
Segarra	23.318	1,2	6.351	5,0	688	-4,0	10.560	1,0	960	32,2
Segrià	211.840	1,0	44.422	5,7	7.209	-6,6	82.764	-1,2	14.607	26,2
Solsonès	13.513	0,3	1.900	4,2	600	-6,8	5.832	-0,1	601	28,7
Urgell	37.116	1,2	7.539	5,7	1.253	-6,1	15.305	0,0	2.217	28,5
Val d'Aran	10.175	0,8	2.332	4,6	598	-4,8	4.627	-9,9	517	145,0
Demarcació de Lleida	438.517	0,8	87.945	5,7	16.300	-6,0	183.354	-1,0	26.556	30,1
Catalunya	7.780.479	1,4	1.584.855	7,9	239.346	-7,3	3.214.634	-1,9	497.611	28,2

¹ Dades a 30 de setembre

² Dades a 31 de desembre

Font: Idescat, INE, MTAS i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

danya (-14,1%), comarques que depenen molt del turisme de temporada. A les cinc regions restants amb caigudes dels afiliats, aquestes són força més moderades. En el cas dels creixements, aquests s'han produït a sis dels tretze territoris (entre el 0,7% de la Noguera i el 3,8% de la Segarra).

Tot i que en general els afiliats han disminuït a taxes moderades, l'**atur** ha registrat increments de dos dígits a totes les comarques lleidatanes. Aquelles on les taxes d'augment han estat més importants són la Val d'Aran (145%, unes 300 per-

sones més), l'Alta Ribagorça (96,5%, 83 persones més) i la Cerdanya (77%, 334 persones més en atur). Totes aquestes comarques tenen en comú que estan situades al Pirineu i el pes del sector turístic en la seva economia és important, que ha estat el més afectat per la pandèmia. A la resta de comarques els augments fluctuen entre el 24% del Pallars Jussà i el 57% de Pallars Sobirà. Tanmateix, en valors absoluts l'augment més important del nombre d'aturats el registra la capital, el Segrià, que amb unes 3.000 persones més a l'atur el 2020 concentra el 55% de l'atur total de la província (mapa 4.9).

UN ECOSISTEMA D'INNOVACIÓ I NOVES FORMES D'ORGANITZACIÓ PER A LA DIGITALITZACIÓ EN EL SECTOR AGROALIMENTARI. L'EXPERIÈNCIA DE LLEIDA

Roberto Garcia

Universitat de Lleida

Olga Martín

Universitat de Lleida

Xavier Ticó

Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida

Miquel Aran

Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida

Introducció

La digitalització del sector agroalimentari implica aplicar una gran diversitat de tecnologies en les seves operacions. De la parcel·la i de la granja a la taula, hi ha uns circuits fonamentals per a la humanitat que assegurin la producció, la transformació, la conservació, el transport, la distribució, la traçabilitat i la qualitat saludable dels aliments, en un sentit ampli. El resultat ha de ser, necessàriament, una alimentació suficient, segura, atraient i sostenible, entre altres consideracions. Addicionalment, cada vegada són més rellevants els anomenats serveis ecosistèmics que reflecteixen altres funcions i utilitats a les quals contribueix el sector agroalimentari com són l'ajuda a reduir certs impactes amb la captació de CO₂ atmosfèric, que passa a formar part de les estructures llenyoses de les plantes i disminueix el CO₂ atmosfèric mitigant el canvi climàtic, el control de l'erosió del sòl, la pol·lució, la gestió eficient del cicle de l'aigua, la contribució a la diversitat, l'equilibri territorial i els aspectes sociològics als quals afecta. Aquestes altres aportacions esdevenen cada cop més essencials i reconegudes, ateses les connexions entre els ecosistemes naturals i l'economia.

La tecnificació d'aquesta cadena que s'origina tant a la parcel·la agrària com a la granja i que pot acabar en un àpat, o en una font d'energia, o en una matèria primera o un coproducte per al propi sector o per altres sectors com el farmacèutic, la cosmètica, el tèxtil o la construcció, entre altres, no ha arribat bruscament, sinó que ha estat el resultat d'un llarg procés evolutiu i històric.

Amb moltes dificultats, el proveïment d'aliments ha estat i és un dels grans reptes de la societat, un primer i essencial servei bàsic. Un procés, això no obstant, que ha sofert importants canvis, accelerats de forma exponencial en els

darrers anys. Una evolució en la qual podem dibuixar uns trets bàsics, com són: l'evolució de les tècniques emprades i la millora contínua de la qualitat, la mecanització, la traçabilitat i el control dels processos de producció, transformació i conservació, la globalització, l'evolució canviant de les demandes dels consumidors, la nutrició personalitzada, la sanitat i benestar animal, l'enfocament cap a la sostenibilitat i la transparència de la informació. Clarament, la tecnologia agroalimentària i la digitalització formen un duet que aporta una sinergia d'efectes molt potents i amples expectatives influent en els models de gestió i en la millora de la productivitat i de la competitivitat.

La incorporació de la política local d'innovació i especialització a l'estratègia catalana d'especialització intel·ligent (RIS3CAT) 2014-2020 i l'horitzó 2021-2027

L'aprovació, l'any 2012, de la RIS3, l'estratègia europea d'especialització intel·ligent per al període 2014-2020, va posar la innovació al centre del model de creixement de la Unió Europea incentivant que les regions elaboresin la seva pròpia estratègia regional. La Generalitat de Catalunya va aprovar, l'any 2014, la RIS3CAT i, mitjançant un dels instruments implementats, concretament els Projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT), va propiciar que la ciutat de Lleida, a través de l'Ajuntament i una sèrie d'agents clau del sistema econòmic i d'innovació del territori, com la Universitat i el Parc Científic, així com empreses tractores i innovadores, endeguessin un procés de reflexió de com aprofitar l'oportunitat de transformació econòmica del territori i de generar activitats tecnològiques altament especialitzades que oferís aquesta estratègia.

Atesa l'elevada rellevància del sector a la demarcació i en ser un dels set àmbits d'especialització reflectits a la RIS3CAT, es va considerar que les activitats relacionades amb la innovació de les diferents fases de la producció i transformació agroalimentàries eren les que podien generar més oportunitats d'especialització innovadora i on hi havia més marge de creixement, atesa l'evolució de les tecnologies de la informació i la comunicació. Així es va articular el projecte INNO4AGRO: un ecosistema innovador per a un sector agroalimentari intel·ligent, amb 14 socis públic-privats, amb la fita d'assolir tres objectius estratègics:

- Millorar la capacitat productiva i la competitivitat de les pimes.
- Potenciar Lleida com un centre d'innovació.
- Aconseguir que l'especialització fos el motor de transformació de tota l'economia lleidatana.

El projecte va estar aprovat el febrer de 2018 i actualment està en execució (<https://www.inno4agro.cat/>)

En aquest mateix període, la Diputació de Lleida va promoure i coordina dos PECTs sectorials vinculats a la innovació en els sectors del porcí (<http://www.pectporci.cat/>) i del bosc (<http://www.pectbosc.cat/ca>), en els que també hi participa la Universitat de Lleida.

La política de cohesió i de desenvolupament regional aprovada pel Parlament europeu i el Consell, per al període 2021-2027, reforça els objectius d'una Europa més intel·ligent (smart), mitjançant la innovació, la digitalització, la transformació econòmica i el suport a les pimes (objectiu 1) i una Europa més ecològica i lliure de carboni que inverteixi en transició energètica, energies renovables i la lluita contra el canvi climàtic (objectiu 2).

L'experiència prèvia dels projectes en curs -on la Universitat juga un rol clau en tots ells-, la necessitat de generar projectes transformadors de l'economia més ambiciosos d'acord amb els objectius EU del període 2021-2027, les expectatives generades pel programa Next Generation EU i la motivació de sobreposar-se i sortir reforçats de la complexa situació viscuda, han propiciat un context favorable a unir els esforços de la Diputació de Lleida, la Generalitat de Catalunya, les Cambres de Comerç i Indústria de Lleida i Tàrrrega, la Paeria de Lleida i la Universitat de Lleida al voltant d'uns grans objectius estratègics i promoure, de forma conjunta, el **Projecte Estratègic per a la Transformació Econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran (2020-**

2027). El grup constituït (denominat G6), aplicant la metodologia d'**Agendes Compartides**, ha impulsat set àmbits prioritaris de desenvolupament perfectament identificats, per fer efectiva una visió de futur compartida.

L'objectiu d'aquest projecte transformador és desenvolupar un model competitiu i sostenible d'**economia verda, circular i altament digitalitzada** que reforci sectors estratègics i afavoreixi l'aparició de sectors emergents i nous models de negoci. Aquest enfocament s'alinea clarament amb els objectius del pacte verd (*Green Deal*), un enfocament cap a la sostenibilitat i amb una decidida perspectiva digital impulsat en l'àmbit europeu.

De forma evident, el paper de les polítiques regionals i locals és imprescindible per facilitar i acompanyar els processos de transformació, com el que s'impulsa des de la demarcació de Lleida, garantint que aquesta transformació arribi al màxim nombre d'agents del sector possibles, independentment de la seva dimensió i ubicació.

Per avançar cap a l'assoliment d'aquesta visió, s'han concretat una **Oficina Tècnica de Transformació** que coordina i **set Grups de Treball** sobre les grans temàtiques i reptes que s'abordan tenint en compte tots els implicats (*figura 1*). Aquests grups enfoquen línies temàtiques de tanta envergadura com la bioeconomia agropecuària (GT1) les cadenes de valor agroalimentàries (GT2), la bioeconomia forestal (GT3), la digitalització (GT4), l'eficiència energètica (GT5), el turisme sostenible (GT6) i l'eficiència climàtica (GT7). A més es disposa d'un logotip i una pàgina web compartits per ajudar a visualitzar socialment la unitat d'actuació.

Modernització, digitalització i sostenibilitat de les cadenes de valor agroalimentàries, un àmbit prioritari

El Grup de Treball 2 (GT2) es fa càrrec de la "**Modernització, digitalització i sostenibilitat de les cadenes de valor agroalimentàries**". A proposta del G6, el Consorci **Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida (PCiTAL)**, un Consorci públic promogut l'any 2005 per la Paeria de Lleida i la Universitat de Lleida, ha assumit la coordinació d'aquest GT, donat que ha esdevingut el punt de connexió de molts dels agents i de totes les actuacions de l'ecosistema innovador INNO4AGRO, entre les que figura l'impuls tecnològic de les empreses.

Figura 1

Grups de treball definits en la visió de futur compartida. Projecte estratègic per a la Transformació de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran. 2021-2027

La línia de treball del GT2 es concentra, en un sentit ampli, en la **digitalització** del sector Agroalimentari. Aquest sector productiu és estratègic per a les Terres de Lleida, Pirineu i Aran, amb uns components econòmics, socials, productius, ambientals i territorials que el fan una de les columnes mestres del sistema econòmic dels territoris esmentats. Un sector històricament important vinculat a la seva xarxa hidrogràfica i els eixos de comunicació, amb uns empresaris agraris ben formats i un teixit empresarial capaç de generar un balanç exportador extraordinari, no deslocalitzable, implicat en el territori i que pot tenir encara més possibilitats, més enllà del proveïment de primeres matèries alimentàries. Un sector que, en les darreres crisis, s'ha mostrat resilient i imprescindible.

Però, per a una veritable transformació econòmica sostenible en el futur, encara cal anar més enllà, aportar més valor i exercir un lideratge científic, tecnològic i empresarial per l'impacte social que se'n deriva. Aquest lideratge inclou l'agricultura de precisió, la sensorització parcel·lària, en granges i de les operacions agràries, la teledetecció, la geolocalització, l'automatització, la robotització, l'aplicació de la Intel·ligència Artificial, la gestió de les dades (*Big Data*), la tecnificació de processos via TIC, la presa de decisions amb algorismes de suport, etc., que impulsaran la producció primària i la transformació alimentària. En definitiva una llista, no exhaustiva, que es contempla en els objectius d'aquest GT2, i que pot recollir-se en l'expressió "tecnologia AgroTIC" o "Agricultura digital" fent convergir els dos sectors, en la línia del concepte que els francesos anomenen de l'agricultura numèrica.

El Node d'Innovació Digital Agroalimentària

El primer gran projecte que donarà visibilitat al treball del GT2 es el desenvolupament del Node d'Innovació Digital (NID) Agroalimentària i Forestal, alineat amb l'estratègia europea dels *Digital Innovation Hubs* (DIH), amb la intenció de coordinar-se, com a node sectorial, amb el *Digital Innovation Hub* de Catalunya (DIH4CAT) on conflueixen set tecnologies.

El NID Agro-Forestal pretén esdevenir un centre operatiu especialitzat, sense finalitat de lucre, que donarà suport a les empreses agroalimentàries i especial però no exclusivament, a les pimes i al sector públic, acompanyant-los en la seva diagnosi prèvia i transformació digital que li pugui ser útil i l'optimització de la gestió de dades per ajudar a la presa de decisions.

La creació d'aquest node compta amb l'impuls decidit de totes les administracions públiques del territori de Lleida i de la Generalitat de Catalunya. En el nucli d'aquest Centre d'Innovació Digital sectorial hi han organitzacions de recerca i transferència de tecnologia com la Universitat de Lleida, el Centre Tecnològic Forestal, la Fundació Eurecat i l'IRTA, que aporten la seva expertesa, els seus laboratoris, plantes pilot i camps experimentals. També compta amb la col·laboració d'empreses -tant les oferents de tecnologia i serveis com les usuàries o demandants-, inversors i altres facilitadors. Pretenem poder oferir serveis com (figura 2):

- 1) habilitats i entrenament, capacitació i difusió de capacitats,
- 2) suport per trobar finançament i inversions,
- 3) “prova abans d’invertir” (experimentar per comprendre les noves oportunitats i els rendiments de les inversions) i
- 4) el desenvolupament de l’ecosistema d’innovació que està promovent el projecte INNO4AGRO amb tots els actors que es vulguin incorporar i les oportunitats de xarxes.

En una recent entrevista titulada “Per ser digital, cal ser clàssic” (Via empresa, 21/04/2021), en Genís Roca afirmava que *“la digitalització no es refereix a informatitzar les coses, sinó a fer-les d’una altra manera, més eficient, més ràpida i més adaptada al client. Sovint aquestes millores es basen en aprofitar el potencial de la tecnologia, però lo realment crític es el capital humà, la forma d’organitzar-se i la presa de decisions”*.

Compartim aquest punt de vista i, per això, estem elaborant una cartera de serveis que s’està definint per un grup de tècnics pluridisciplinar i de diferents entitats i, al mateix temps, analitzem la metodologia dels *Living Lab*, dinàmiques de cocreació, innovació oberta i quàdruple hèlix, per crear l’Agrolivinglab, amb seu al PCiITAL que, vinculat a tots els actors principals del sector, exerceixi de finestreta única, faciliti i agiliti la implantació de les tecnologies digitals i els

canvis culturals associats en l’àmbit de les cadenes de valor agroalimentàries.

Capacitant les persones i mitjançant l’ús de les tecnologies avançades es poden millorar les rendibilitats dels diferents subsectors, optimitzar els recursos emprats, millorar la sostenibilitat i el desenvolupament de sistemes d’economia circular. Això es tradueix en disposar d’aplicacions operatives, provades, validades i rendibles en l’agricultura de precisió, la robòtica, l’ús de sensors, la connectivitat i la intel·ligència artificial, totes d’enorme aplicació tant en l’obtenció de matèries primeres com en la seva transformació industrial. Amb una finalitat última de revaloritzar el rol del sector productiu agroalimentari com a element d’equilibri territorial, de reducció del despoblament rural i, a la vegada, com a pilar de l’economia catalana i referent a Europa.

Una de les fites assolides per l’ecosistema, en línia a reduir la bretxa digital en l’adopció de tecnologies, és coorganitzar i acollir a la ciutat de Lleida la celebració del Congrés DATAGRI els dies 25 i 26 de novembre de 2021. En el decurs d’aquests dos dies es presentaran molts casos pràctics d’ús de tecnologies en el sector agroalimentari; en el segon dia es veuran aplicacions directament al camp (<https://www.datagri.org/es/edicion-2021/>).

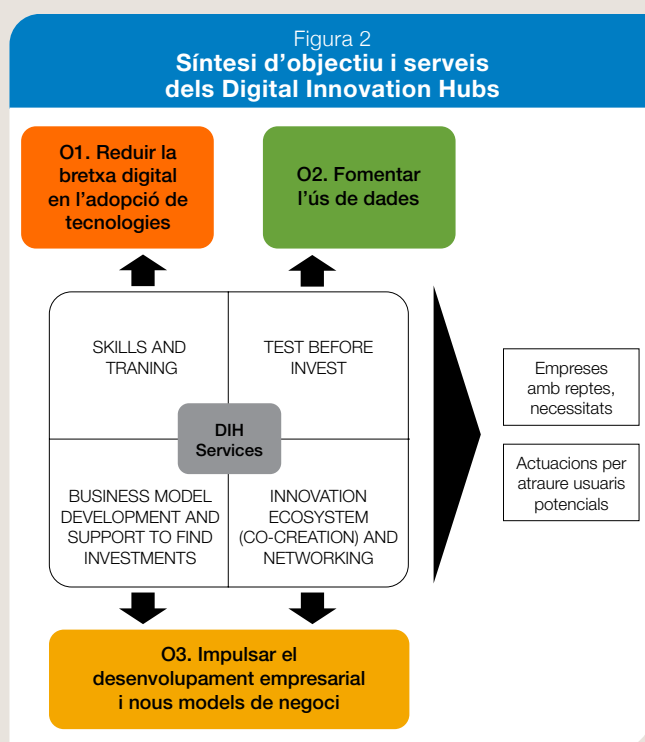
Conclusions

Els vells paradigmes d’un sector agroalimentari a rèmora del progrés tecnològic no eren certs.

En els països més avançats, l’agricultura ha estat un sector econòmic que ha estat capdavanter en la incorporació de les eines tecnològiques de mercat, d’intercanvi econòmic, de relació comercial, d’exportació i importació.

Els nous temps, accelerats per la digitalització i la disrupció tecnològica, es podran aprofitar –s’aprofiten ja– i integrar en un sector del qual se’n reconeixen noves aportacions.

La mateixa Unió Europea, en el seu programa de relançament, consolida al sector agroalimentari europeu mitjançant el desplegament d’un nou pacte verd, *the green deal*, que va molt més enllà de la –certament molt important– seguretat del subministrament alimentari. Reconeix i explicita la valorització i reforç dels ecosistemes agraris com a components claus en un sistema que aportí resiliència, sostenibilitat, equilibri ambiental i impacte social en positiu. Una Europa de paisatges agrícoles tecnificats i ordenats, biodiversos, sos-

tenibles i plenament integrats en l'economia, motors de recuperació dels territoris fins ara menystinguts com a mers "productors" de matèries primeres.

Aquests canvis es recolzen en accions de planificació estratègica certament, però també molt especialment, en la dotació tecnològica que permetrà una explotació racional i sostenible. El camp a recórrer en la millora agronòmica, veterinària, forestal, biotecnològica, de transformació dels aliments i del binomi nutrició i salut és immens.

A més, afegir les capes de tecnificació digital pot suposar un salt encara més potent de canvi de model. Amb una gestió adient, pot actuar com el nou moviment social i tecnològic que situï al sector agroalimentari català en una posició definitivament clau en el marc europeu, sense oblidar la necessària connexió i intercanvi amb altres continents.

En el marc de la demarcació de Lleida, el sector agroalimentari constitueix un valor clau en el desenvolupament econòmic i la seva dinamització és un repte formidable que es pot abordar amb èxit de la mà de la Universitat de Lleida –d'excel·lència internacionalment reconeguda en l'àmbit agroalimentari– i l'impuls del PCiTAL com a dinamitzador de l'ecosistema innovador agroalimentari, amb els centres tecnològics, clústers i empreses tecnològiques vinculades i altres institucions del territori que poden fer grans aportacions.

Disposar d'un ecosistema d'innovació i fórmules de cooperació públic-privada són factors necessaris però no suficients per garantir l'èxit de la iniciativa durant el període 2021-2027.

D'acord amb els requisits del Programa Europa Digital de la UE, cal disposar d'una cartera de serveis, una governança, un finançament, participar en xarxes i, sobretot, posar el focus en les necessitats de les empreses –bàsicament pimes- i administracions, vetllar per que tinguin possibilitats de: informar-se i conèixer casos d'èxit, formar el seus directius i equips tècnics, poder provar i experimentar abans d'invertir, explorar conjuntament amb *partners* i cooperar, mesurar l'impacte a curt termini i el retorn de la inversió (ROI), accedir a potencials inversors i trobar finançament, captar i retenir talent, ... en definitiva, de gaudir d'un entorn amb cultura d'innovació i voluntat de transformació.

L'impuls a la creació i al funcionament del Node d'Innovació Digital Agroalimentària i Forestal a Lleida compta amb el suport dels ens públics i privats i dels principals actors de la cadena agroalimentària, enfocament que permet albirar un futur optimista a aquest projecte i un desplegament tecnològic al servei de les empreses que aspira a ser referent per altres contrades, amb les que connectar i cooperar.

MONOGRÀFIC

IMPACTE DE LA COVID-19 SOBRE L'ECONOMIA, L'EMPRESA
I LA SOCIETAT

Efectes de la pandèmia sobre el teixit empresarial. Una anàlisi per demarcacions, sectors i dimensió

Alejandra Marly

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

1. Introducció

L'economia catalana ha caigut un 11,5% el 2020 arrel de la Covid-19, més de 290.000 treballadors al mes en mitjana han estat sota un Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO) des de l'inici de la pandèmia¹, alhora que més de 118.000 empreses han estat avalades per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) per valor de pràcticament 22 mil milions d'euros per tal de pal·liar els efectes de la consegüent crisi econòmica. Crisi que s'esperava temporal i limitada a la primera onada del virus, però que el perllongament de la pandèmia i, per tant, de les restriccions en la mobilitat i l'activitat, més generalistes a l'inici i més quirúrgiques a partir del segon semestre del 2020, han donat lloc a un impacte asimètric segons sector d'activitat, dimensió empresarial i territori. Aquesta heterogeneïtat s'observa clarament en les variacions del VAB per subsectors el darrer any, sent de fins al -25,2% al comerç, transport i hostaleria, del -2,6% a l'agricultura o fins i tot positiva en el cas de l'administració pública, educació i sanitat (+3%). Mentre que les restriccions han estat la major causa de la desigualtat observada segons territori i sector, les diferències entre empreses de menor o major dimensió s'explicarien més per les capacitats d'accedir a finançament extern o la diversificació de productes o mercats, per exemple². En aquest sentit, els préstecs amb garanties de l'ICO, moratòries impositives i de crèdit, o exoneracions de les quotes a la Seguretat Social (SS) han permès a les empreses mantenir-se tot i els tancaments temporals. Tanmateix, la gran majoria ha registrat un inevitable descens dels ingressos i dels fluxos de l'activitat, de manera que bé per la magnitud de l'impacte o bé per la situació financera prèvia, és probable que s'hagi vist amenaçada la continuïtat i supervivència de moltes empreses.

Així doncs, l'objectiu d'aquest estudi és analitzar els efectes de la pandèmia sobre el teixit empresarial català. Fins

ara s'havien facilitat xifres agregades, però en aquest article s'analitzaran les dades per activitats econòmiques creuades per dimensió segons nombre de treballadors, tot distingint l'impacte sobre el conjunt del territori i les demarcacions. Aquest detall d'anàlisi creuat per tres variables (sector, dimensió o territori) proporcionarà un major coneixement sobre la transformació que estan vivint les empreses i ajudarà a aplicar específicament les mesures necessàries per tal de preservar aquelles que siguin viables i sostenibles, alhora que es reassignen els recursos productius eficientment.

L'estudi es divideix en dos blocs principals. El primer fa una anàlisi de l'impacte de la Covid-19 sobre el teixit empresarial per al conjunt de Catalunya, tant a curt termini (en el darrer any), com en comparació amb la darrera crisi economico-financera. La segona part proporciona una visió territorial a través de l'anàlisi per demarcacions. En ambdós casos no només s'analitza l'impacte que va tenir la primera onada de la pandèmia entre el febrer i el març de 2020, sinó que també s'avalua quina és la situació un any després del *shock* de la primera onada del virus amb dades del març del 2021. A més, en cada apartat es fa un breu repàs de les diferents ajudes que han rebut les empreses pel que fa als ERTO i als préstecs bancaris amb garanties de l'ICO.

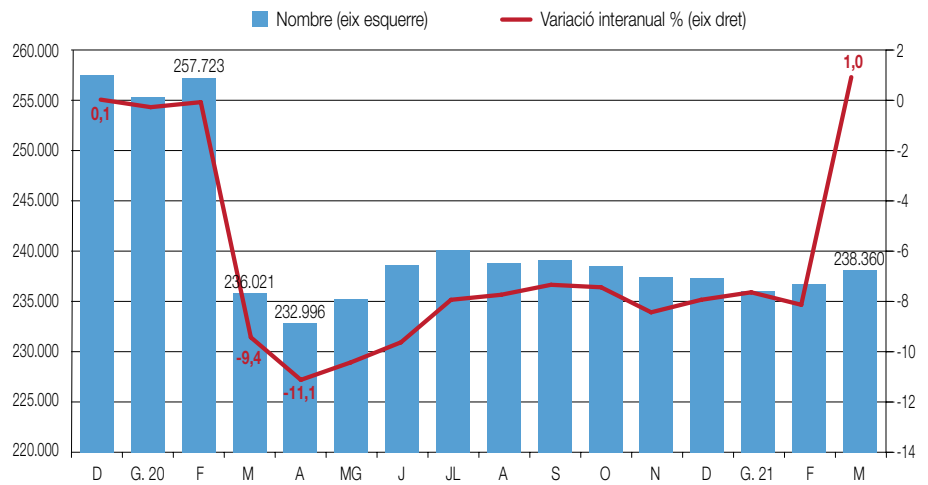
Per aproximar-nos a quina és la situació del teixit empresarial català, s'han agafat com a punt de partida les dades de comptes de cotització de la SS que proporciona el Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions (MISSM). Un compte de cotització és una agrupació de treballadors per compte d'altri i que desenvolupen una activitat laboral en un o diversos centres de treball d'una mateixa empresa i província³, de manera que una empresa pot tenir més d'un compte de cotització. Tot i que aquesta variable no s'ajusti amb detall al concepte d'empresa, es tracta d'un indicador aproximat que ens ajudarà a entendre com ha evolucionat el teixit empresarial.

¹ Dades del març del 2020 al març del 2021.

² BdE, febrer 2021. "El impacto económico del Covid-19 en las empresas españolas según la encuesta del Banco de España sobre la actividad empresarial (EBAE)". Accessible a: <https://repositorio.bde.es/handle/123456789/15199>

³ En general realitzen una activitat principal similar i tenen característiques semblants a l'hora de cotitzar a la SS. Només s'inclou el règim general i l'especial de la mineria del carbó.

Gràfic 1
Comptes de cotització inscrits a la SS a Catalunya

Nota: Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes
Font: CambraBCN a partir del MISSM

rial sota els efectes de la Covid-19⁴. Sempre que no s'indiqui el contrari, la dada que s'analitza en el l'estudi és el saldo dels comptes, és a dir, l'estoc resultant de comptes donats d'alta menys els que han tramitat baixa. Cal tenir present que en aquesta estadística les empreses deixen d'estar inscrites (són baixa) quan no tenen cap treballador en alta a la SS. De manera que la baixa d'una empresa inscrita no implica la seva dissolució definitiva, ja que pot decidir contractar de nou i tornar a estar en alta un cop superada la causa de baixa (per exemple, per una crisi econòmica, perquè es tracta d'un negoci altament estacional, etc.). I el mateix succeeix en cas d'alta. Quant a les dades d'ERTO, aquestes també provenen del Ministeri i les de volum de préstecs amb avals públics són les oficials publicades per l'ICO.

2. Catalunya

Efectes a curt termini

Catalunya va tancar el 2019 amb poc més de 258.000 comptes de cotització –d'ara en endavant, concepte equiparable al d'empresa–, xifra que s'havia mantingut força es-

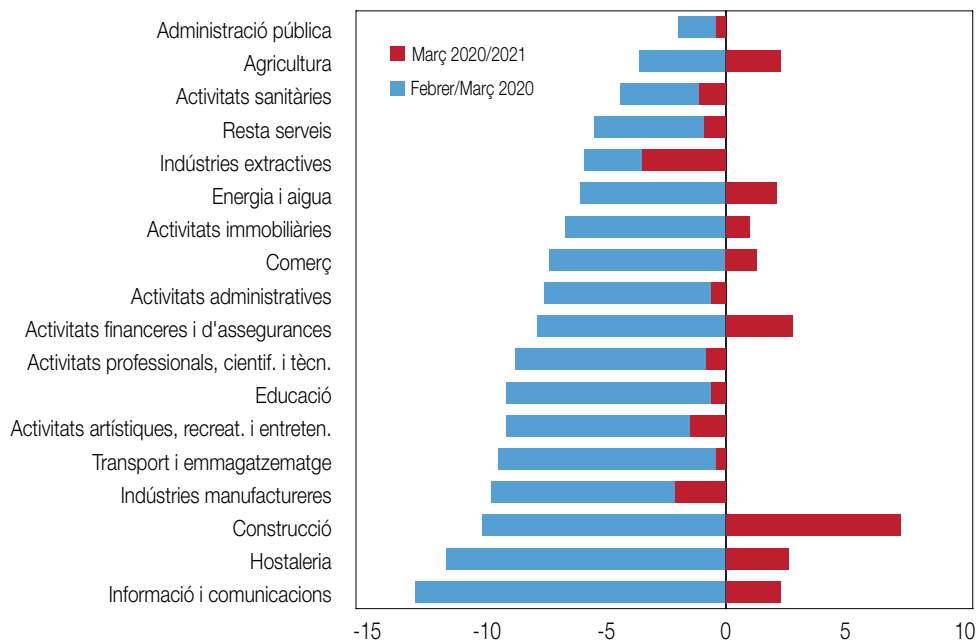
⁴ No confondre amb l'Estadística d'empreses inscrites a la SS del ministeri. Aquesta darrera sèrie parteix de la de comptes de cotització i s'agrupa en una única empresa tots aquells comptes amb el mateix identificador fiscal. De manera que, per exemple, al febrer de 2020 hi havia 257.723 comptes i 230.839 empreses actives a Catalunya. Tanmateix aquesta última no proporciona dades creuades per nombre de treballadors i divisió econòmica segons CCAE, de manera que no es pot fer una anàlisi prou exhaustiu.

table al llarg d'un any marcat per l'expansió econòmica, tot i que amb tendència a la desacceleració. Amb l'arribada de la Covid-19 a Catalunya a finals del primer trimestre del 2020, el nombre d'empreses en alta a la Seguretat Social va patir un shock que va situar l'estoc total en 236.021 a 31 de març, un 9,4% menys que el mateix mes del 2019 (gràfic 1) i un -8,4% entre el febrer i el març del 2020 (-21.702 empreses). Amb tota l'economia pràcticament tancada, aquesta saldo va continuar caient a l'abril (-11,1% interanual) i no va ser fins a l'inici de la desescalada que va començar a registrar certa recuperació.

Aquesta millora es va tallar sobtadament a l'agost, per fer marxa enrere al llarg de tot el segon semestre del 2020 per l'arribada de les diferents onades i conseqüents restriccions. El 2021, s'ha començat a perfilar una certa recuperació gradual del gener al març, tanmateix els 238.360 comptes registrats al març només són un 1% superior (+2.339 empreses) al volum del mateix mes del 2020. Això significa que de la primera caiguda registrada del febrer al març del 2020, un any després (març 2021) s'ha recuperat un 10,8% del teixit empresarial.

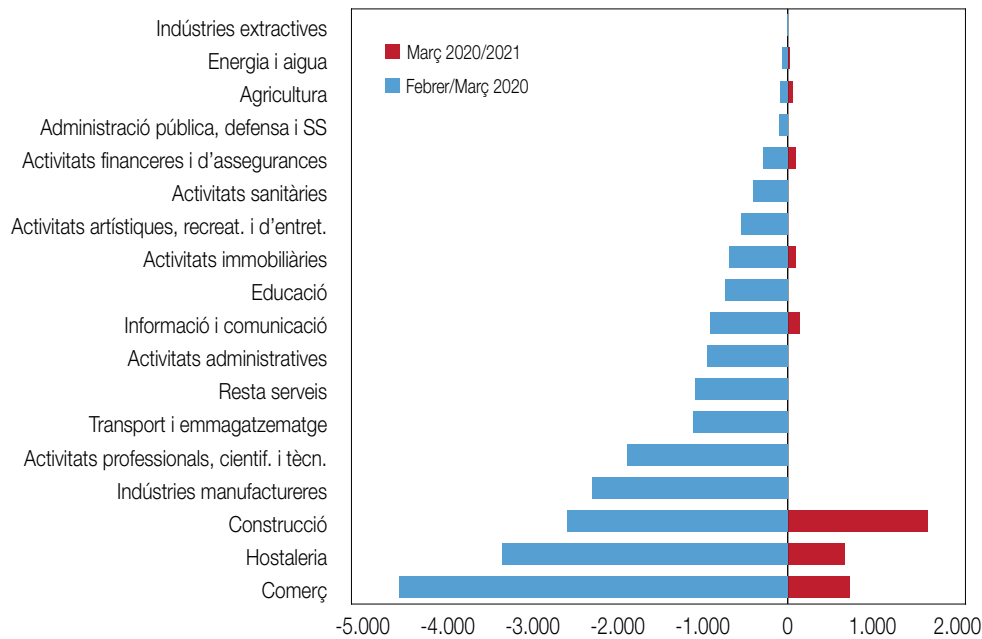
Tanmateix, tal i com mostren els gràfics 2A i 2B l'evolució sectorial ha estat força heterogènia. El primer gràfic fa referència a la variació relativa i el segon a l'absoluta. El shock que s'ha observat del febrer al març de 2020 en termes agregats, també es va registrar en totes les divisions amb major o menor intensitat (des de la caiguda d'un 2% a l'administració pública fins al 13% en la informació i la comunicació). Cal

Gràfic 2A
Comptes de cotització inscrits a la SS a Catalunya
 (% , variació relativa)

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes
 Font: CambraBCN a partir del MISSM

Gràfic 2B
Comptes de cotització inscrits a la SS a Catalunya
 (nombre, variació absoluta)

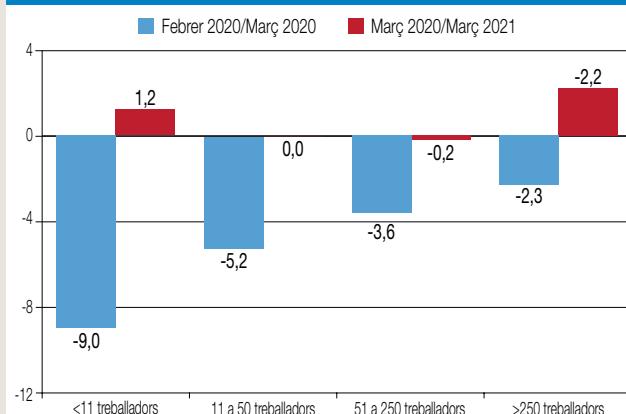
Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes
 Font: CambraBCN a partir del MISSM

tenir present que en aquest darrer cas, la caiguda és elevada per un efecte base, ja que el sector té un pes sobre el total reduït (inferior al 3%) sobre el conjunt d'empreses. Per darrere, a la hostaleria i la construcció, sectors amb un pes de l'11,2% i el 9,8% respectivament, s'observen descensos superiors al 10% en el nombre de comptes. En l'altre extrem, les empreses agrícoles i les relacionades amb la sanitat, sectors de primera necessitat al llarg de tota la pandèmia, registren caigudes del volum d'empreses inferiors al 5%. Un sector especialment perjudicat també ha estat el comerç. Atès que té un pes força elevat sobre el conjunt (quasi una de cada quatre empreses al febrer del 2020 es dedicava a la venda al detall i a l'engròs), la variació relativa se situa en la franja intermèdia, tanmateix en termes absoluts és l'activitat que registra la major pèrdua: més de 4.500 comptes menys en un mes, seguida de l'hostaleria (-3.356) i la construcció.

Si centrem l'atenció en la situació un any després, ja amb un major coneixement del comportament del virus i per tant de quines mesures són més convenientes, així com una campanya de vacunació en marxa, hi ha certes activitats que comencen a recuperar part de les empreses perdudes. És el cas dels tres subsectors que van patir les majors caigudes en termes absoluts. Al març del 2021, la construcció registra un increment de 1.600 comptes més i se situa com una de les activitats que més ràpid s'ha recuperat respecte a la caiguda de fa un any (el 63,7% dels comptes). En el cas de l'hostaleria i el comerç, l'estoc d'empreses ha augmentat en 667 i 731, respectivament –tanmateix suposa un 18% de recuperació en mitjana respecte a la caiguda inicial. D'entre les empreses que han recuperat part del teixit empresarial perdut davant la crisi, les activitats financeres han recuperat un de cada tres comptes, la informació i comunicació un 15,2% i les activitats immobiliàries un 13,2%. Fins ara, s'ha vist que, en general, els sectors més afectats han estat els serveis, no obstant això, no s'ha de perdre de vista que la indústria manufacturera va comptabilitzar més de 2.300 empreses menys del febrer al març (-9,8% en termes relatius) i que al març del 2021 n'ha reduït 443 en termes anuals.

Quant a l'impacte segons nombre de treballadors, les microempreses (menys d'11 ocupats), que representen el 85% del teixit empresarial han estat les més afectades amb una caiguda mensual del 9% arrel de la primera onada (-19.857 en nombre) (gràfic 3). De manera esglaonada, les petites han caigut un 5,2% (-1.579 empreses), les mitjanes un 3,6% (-239) i les de més de 250 treballadors un 2,3% (-27). Si es distingeix l'efecte composició per branques, és a dir, analitzar què hauria passat si l'estructura no hagués estat la del tram en qüestió sinó la de la mitjana de l'economia, la caigu-

Gràfic 3
Comptes de cotització inscrits a la SS per dimensió a Catalunya (% variacions relatives)

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes
Font: CambraBCN a partir del MISSM

da hagués estat similar entre les empreses de menys treballadors (pel notable pes que ja suposen sobre el total), però a la resta de casos, les caigudes haurien estat encara més accentuades, tot i que sense arribar a invertir la tendència. Des del punt de vista de la recuperació que s'ha produït en el darrer any, el nombre de microempreses ha augmentat un 1,2% (2.320 empreses més que suposen un 11,7% del total perdut entre el febrer i el març); el volum de petites i mitjanes s'ha mantingut estable; i el tram de les que tenen més de 250 ocupats s'ha incrementat un 2,2%, recuperant més del 96% del descens observat.

Les taules 1 i 2 mostren l'evolució del nombre d'empreses segons activitat econòmica i per dimensió segons nombre de treballadors⁵. La taula 1 sintetitza els efectes de la primera onada, amb les variacions registrades del febrer al març de 2020. Els efectes del confinament estricte s'observen en una caiguda pràcticament generalitzada a tots els casos. En termes absoluts, el col·lectiu de les microempreses va registrar caigudes de força magnitud al comerç, l'hostaleria, la construcció, la indústria manufacturera, les activitats professionals, i el transport i emmagatzematge –un total de 14.470 comptes menys i més de 1.000 a cada cas respectivament. A més, cal tenir en compte que més del 50% de les empreses catalanes desenvolupen la seva activitat en algun dels quatre primers sectors. En particular l'hostaleria, la construcció i el comerç han estat els principals sectors afectats entre les petites empreses amb les tres majors reduccions (més de 900

⁵ Es consideren microempreses les que tenen d'1 a 10 treballadors, petites empreses les que tenen d'11 a 50, mitjanes les de 51 a 250 i grans empreses les de 251 o més treballadors.

Taula 1
Evolució dels comptes de cotització a Catalunya, febrer 2020 - març 2020
(nombre, variació absoluta)

	Microempreses	Petites empreses	Mitjanes empreses	Grans empreses	Total
Agricultura	-92	-1	0		-93
Indústries extractives	-5	-4	0	0	-9
Indústries manufactureres	-2.169	-124	-10	-2	-2.305
Energia i aigua	-66	1	0	0	-65
Construcció	-2.235	-317	-44	-1	-2.597
Comerç	-4.373	-179	-18	1	-4.569
Transport i emmagatzematge	-1.031	-69	-11	-1	-1.112
Hostaleria	-2.839	-453	-59	-5	-3.356
Informació i comunicacions	-882	-20	-9	-1	-912
Activitats financeres i d'assegurances	-274	-10	0	1	-283
Activitats immobiliàries	-683	-11	2	0	-692
Activitats professionals, científiques i tècniques	-1.823	-61	-2	2	-1.884
Activitats administratives i serveis auxiliars	-817	-88	-29	-14	-948
Administració pública, defensa i SS	-105	8	-5	0	-102
Educació	-610	-96	-25	-2	-733
Activitats sanitàries i serveis socials	-380	-24	-2	-1	-407
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	-421	-99	-28	-2	-550
Resta de serveis	-1.052	-32	1	-2	-1.085
Total	-19.857	-1.579	-239	-27	-21.702

Font. CambraBCN a partir del MISSM

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes. En cas de no haver-hi cap compte de cotització en la categoria corresponent, s'ha deixat la cel·la buida

comptes menys). En el cas de les empreses de 51 a 250 treballadors, el major impacte també s'ha produït a la restauració i la construcció. Tot i que aquestes últimes activitats registren els majors descensos absoluts, no s'ha de passar per alt altres reduccions significatives entre els serveis vinculats a les activitats artístiques (-99 petites empreses), l'educació (-96 petites) o les activitats administratives (-88 en el mateix tram).

A la [taula 2](#) s'observa l'evolució un any després de l'arribada de la primera onada. A primera vista, encara es veu una afectació significativa a certs sectors i trams. Per exemple, les petites i mitjanes empreses a l'hostaleria mantenen caigudes significatives en termes anuals, i el mateix succeeix a les microempreses dedicades a les indústries manufactureres, les activitats professionals i en certa mesura les administratives. Cal tenir present que les darreres restriccions molt enfocades cap a aquelles activitats de major contacte s'han perllongat de manera intermitent al llarg de tot l'any. Tanmateix, també es detecta una clara evolució positiva al sector de la construcció de manera transversal –més de 1.600 comptes i en

línia amb els resultats de creixement econòmic–, i en particular a les microempreses dedicades al comerç (+1.307) i a l'hostaleria (+985).

Comparativa entre crisis

Fins al moment s'han analitzat els efectes més immediats i de manera aïllada de l'actual crisi econòmica, però, fins fa poc més d'un any, encara teníem presents els efectes de la darrera, de naturalesa molt diferent i que es va prolongar del 2008 al 2014.

El [gràfic 4](#) mostra com ambdues crisis han afectat el teixit empresarial català. En ambdós casos, les majors contraccions interanuals es van produir la primera meitat de l'any. Tanmateix, les evolucions de caiguda i recuperació són força diferents atesa la naturalesa de cada crisi. L'origen de la recessió de 2008 va estar associada a una acumulació de desequilibris que van donar lloc a una caiguda lleugerament més progressiva fins a un mínim assolit al març del 2009 for-

Taula 2
Evolució dels comptes de cotització a Catalunya, març 2020 - març 2021
(nombre, variació absoluta)

	Microempreses	Petites empreses	Mitjanes empreses	Grans empreses	Total
Agricultura	48	8	0		56
Indústries extractives	-8	2	2	-1	-5
Indústries manufactureres	-420	-21	-8	6	-443
Energia i aigua	13	7	-2	3	21
Construcció	1.307	294	52	0	1.653
Comerç	768	-7	-29	-1	731
Transport i emmagatzematge	-86	40	7	-4	-43
Hostaleria	985	-278	-38	-2	667
Informació i comunicacions	42	91	-2	8	139
Activitats financeres i d'assegurances	78	15	-1	-1	91
Activitats immobiliàries	106	-8	-3	0	95
Activitats professionals, científiques i tècniques	-218	39	24	1	-154
Activitats administratives i serveis auxiliars	-85	7	-3	17	-64
Administració pública, defensa i SS	-36	4	9	3	-20
Educació	35	-92	15	-2	-44
Activitats sanitàries i serveis socials	-84	2	-18	4	-96
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	-17	-46	-16	-2	-81
Resta de serveis	-108	-49	-4	-3	-164
Total	2.320	8	-15	26	2.339

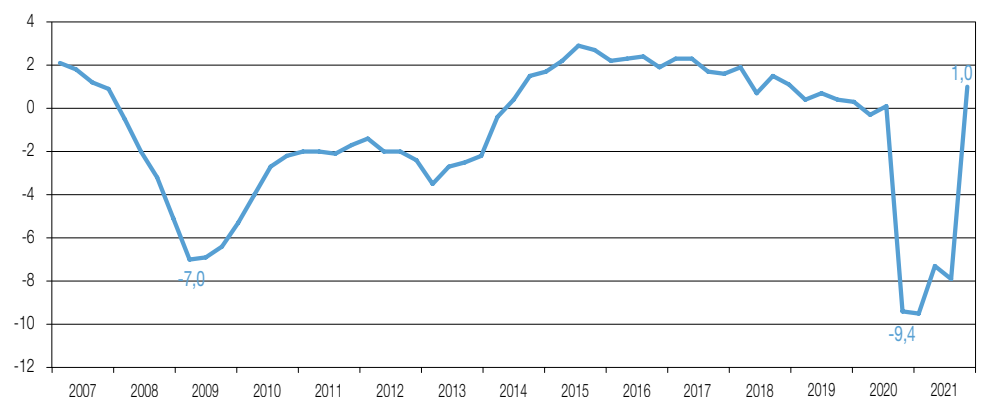
Font: CambraBCN a partir del MISSM

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes. En cas de no haver-hi cap compte de cotització en la categoria corresponent, s'ha deixat la cel·la buida

ça significatiu (-7% de reducció anual del nombre d'empreses). De la mateixa manera, la recuperació va ser lenta i gradual ja que fins al març del 2014 no es registra un augment

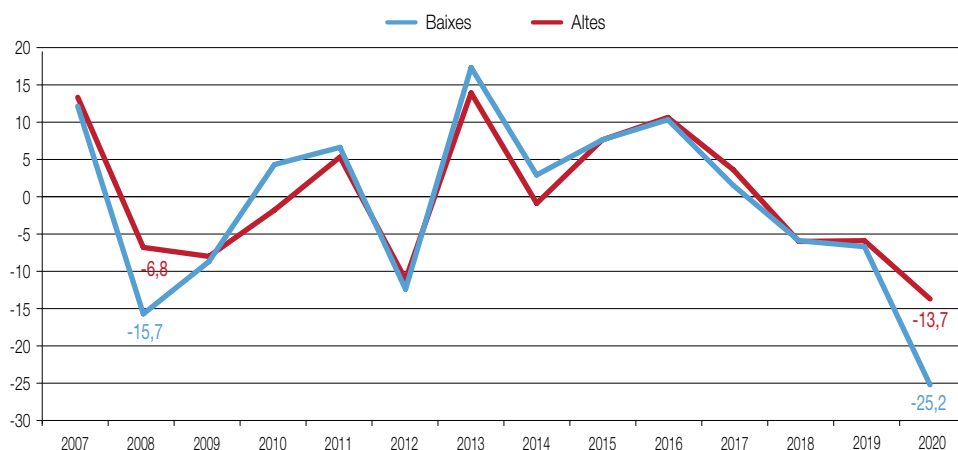
net del teixit empresarial. Molts sectors com la construcció i totes les activitats vinculades van quedar greument afectats, fins i tot de manera irreversible en certes regions del territori.

Gràfic 4
Comptes de cotització inscrits a la SS a Catalunya
Sèrie trimestral (% variació interanual)

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes
Font: CambraBCN a partir del MISSM

Gràfic 5
Altes i baixes dels comptes de cotització inscrita a la SS a Catalunya
 (% variació interanual)

Nota. Règim general i Minería i Carbó. No hi ha dades per al gener 2012, per problemes en la base de dades de la SS. Mitjana anual
 Font: CambràBCN a partir del MISSM

En aquell cas, la indústria, de la mà de les exportacions, va liderar el procés de recuperació econòmica.

Per contra, la causa de la recessió en què ens trobem immersos actualment és completament exògena, curta i brusca. En aquest cas, l'evolució ha estat de sobtada caiguda i recuperació relativament ràpida en comparació amb l'anterior. Es venia d'un 2019 en què predominava la tendència a la desacceleració dins la fase expansiva del cicle i el tancament total de l'economia de bona part del març fins a finals de maig/principis de juny va donar lloc a caigudes anuals significatives del nombre de comptes de cotització (del -9,4% al març i -9,5% al juny). La recuperació de l'activitat gràcies a la desescalada i la relaxació de les restriccions al juliol van apuntar a una tímida recuperació, truncada el segon semestre amb les successives onades del virus. Només un any després, mesures més quirúrgiques a mesura que s'ha tingut més informació del comportament del Covid-19 i la posada en marxa de les primeres fases del pla de vacunació han permès registrar un augment interanual del nombre d'empreses per primer cop des de la caiguda (+1%, tenint en compte que la comparativa es fa sobre un dels pitjors mesos del 2020).

Un darrer aspecte a analitzar és el de la composició del saldo, és a dir, de l'estoc d'empreses analitzat fins ara; resultat de la diferència entre noves altes (nous centres inscrits a la SS) i el nombre de baixes (comptes que ja no estan registrats a la SS). Ambdós termes serveixen per aproximar els

fluxos de creació i destrucció d'empreses. Com s'observa al [gràfic 5](#), l'evolució d'altes i baixes ha estat força parella des del 2007 amb èpoques de molt dinamisme, és a dir, molta creació d'empreses alhora que també es destruïen moltes altres. En períodes de crisi el que s'observa és una caiguda significativa de les altes (-15,7% el 2008 i 25,2% el 2020), però també de les baixes (-6,8% i -13,7%, respectivament), el que implica dos fets. En primer lloc, un descens de l'estoc d'empreses durant el 2020 no per un augment de les baixes d'empreses, sinó per una caiguda del nombre d'altes superior al de baixes. I, en segon lloc, una notable reducció de la rotació⁶ d'empreses, per tant, menys dinamisme en la renovació del teixit empresarial.

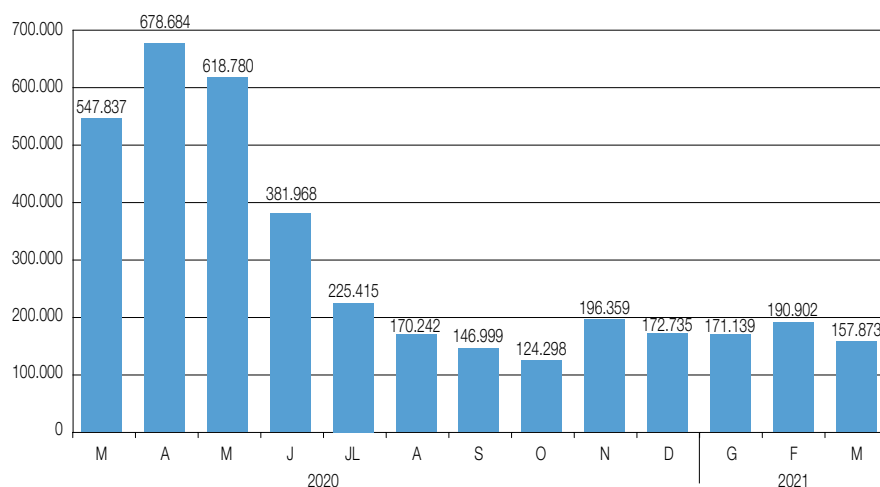
Ajudes rebudes

La restricció a l'activitat econòmica, primer pràcticament total i després parcial que es va haver d'implementar amb la pandèmia va comportar la posada en marxa de mecanismes que fins ara no s'havien implementat en altres recessions. Bàsicament eines d'impuls fiscal, ajornament d'impostos i pagaments, i crèdits amb avals públics. Aquest apartat recull les ajudes principals: la posada en marxa dels ERTO ([gràfic 6](#)) i la línia d'aval Covid-19 de la mà de l'ICO ([taula 3](#)).

Els expedients de regulació temporal d'ocupació han resultat

⁶ Definida com a la suma dels fluxos d'altes i baixes.

Gràfic 6
T treballadors en ERTO a Catalunya
(nombre)

Nota. Darrer dia de mes
Font: CambraBCN a partir del MISSM

Taula 3
ICO. Línia avals Covid-19
a 31 de març de 2021

Catalunya	
Nombre	
Operacions	191.658
Empreses	118.809
MEUR	
Aval Sol·licitat	16.724
Finançament	21.841

Font: CambraBCN a partir de l'ICO

ser una eina fonamental per mantenir tant les rendes dels treballadors com el teixit empresarial. Pensat per a circumstàncies conjunturals, ha permès ajustar les plantilles a les necessitats empresarials segons la demanda, condicionada per les restriccions. Aquest mecanisme ha servit per afrontar la present crisi d'una manera molt diferent a anteriors recessions, tenint en compte la naturalesa transitòria i de curt termini de la crisi actual. Un dels efectes més clars s'ha vist en la caiguda de l'activitat econòmica a Catalunya el 2020 (-11,5%) enfront de la de l'ocupació (-3% segons l'EPA), atès que compta als treballadors en ERTO com a ocupats. En altres períodes de crisi s'havia produït una major destrucció del mercat laboral que de l'activitat econòmica com a mecanisme d'ajust al context.

Les dades mostren com les fluctuacions en el nombre de treballadors en ERTO (290.984 en mitjana al mes des del març del 2020 fins al març del 2021) han anat en sincronia amb el grau de restriccions a la mobilitat i l'activitat. El màxim es va assolir el mes d'abril amb quasi 680.000 treballadors a Catalunya i va descendir progressivament fins a l'arribada de la segona onada a l'octubre. Quant als expedients, la mitjana mensual d'expedients en curs per al mateix període ha estat de 44.217 (amb un màxim de 90.316 al març i un mínim de poc més de 27.500 a l'octubre). Si es calcula la ràtio entre treballadors i expedients, el resultat és de set treballadors per expedient en mitjana durant el confinament i de cinc a partir del darrer estiu.

Quant als préstecs avalats per l'ICO, el Govern de l'Estat ha posat a disposició més de 120.000 milions d'euros perquè les empreses accedissin a crèdits amb avals públics. L'objectiu era dotar a les empreses de liquiditat per fer front als pagaments, tot i amb el risc que suposa una situació d'endeutament a futur. A data de 31 de març, a Catalunya s'han tancat més de 190.000 operacions a través de la línia d'aval Covid-19, arribant a quasi 120.000 empreses. El total d'aval sol·licitat ha estat per valor de 16.724 milions d'euros, el que ha permès accedir a finançament per un total de 21.841 milions per garantir la liquiditat de les empreses (una mitjana de 183.829 euros per empresa, tenint en compte la forta heterogeneïtat segons dimensió i sector). Catalunya ha estat la segona comunitat en import d'aval sol·licitats amb un 18,6% del total de l'Estat, només per darrere de Madrid (20,2%) i per davant d'Andalusia (12,5%).

Malgrat que l'ICO no disposa de dades per tipus d'empresa i sectors a nivell de comunitats, es pot fer una aproximació a partir de les xifres per al total de l'Estat. Així doncs, fins al mes de març, una de cada tres de les empreses amb operacions formalitzades estaven gestionades per autònoms; un 42% són microempreses; un 24% són petites i mitjanes; i un 2%, grans empreses. El 73% de les operacions formalitzades a tot l'Estat ha servit per garantir l'aval de nous préstecs, que en un 69% dels casos es retornaran en un termini de 4 a 8 anys i en un 24% dels casos, de 2 a 3 anys. Quant a la distribució sectorial del finançament final, el turisme, l'oci i la cultura han rebut un 15% del finançament total –és molt pos-

sible que aquest percentatge hagi estat superior a Catalunya per l'elevat pes del sector turístic--; les empreses constructors i d'infraestructures, un 10,8%; les de serveis empresarials, professionals i administratius, un 9,1%; les de bens d'equip i industrials, un 8,2%; i les de distribució d'aliments i begudes, un 7,7%. A la resta d'activitats els percentatges se situen per sota del 6%.

3. Anàlisi a la demarcació de Lleida

La demarcació de Lleida comptava amb 16.519 comptes de cotització al febrer de 2020, un 6,4% del total del territori català. Quasi una de cada quatre empreses es dedicava al comerç (al detall i a l'engròs), un 11,7% a serveis d'hostaleria, un 10,2% a la construcció i un 6,3% a l'agricultura. La primera onada Covid-19 va donar lloc a una reducció mensual del 6,5% del nombre d'empreses fins a un total de 15.441 al març (-1.078 comptes) (taula 4). Per trams, les microempreses van concentrar un 86,5% d'aquesta reducció amb

una pèrdua de 933 centres. Els principals sectors afectats en aquest tram van ser el transport i l'emmagatzematge (-592 comptes), l'hostaleria (-235), la construcció (-201) i el comerç (-163). El transport i la restauració van ser, de fet, les més afectades globalment atès que també registren reduccions a la resta de trams fins a sumar més de 700 comptes menys en el cas del transport. En el cas de les petites empreses, el descens mensual va suposar un 12,1% del total amb 139 comptes menys. Igualment, el transport i l'hostaleria van ser els principals perjudicats, tanmateix cal destacar que el comerç va registrar un augment del nombre d'empreses d'entre 11 i 50 treballadors, tot i que podria ser un repunt transitori. En el cas de les mitjanes i grans empreses, el descens va ser moderat (en valors absoluts, -14 fins a 354 empreses al març i una menys fins a 44, respectivament).

Un any després, el teixit empresarial es manté estable i pràcticament no ha variat respecte al descens inicial. Al març del 2021, el nombre d'empreses ha augmentat un lleuger 0,3% anual (39 comptes de cotització més fins als 15.480). Tan-

Taula 4
Evolució dels comptes de cotització a la demarcació de Lleida, febrer 2020 - març 2020
(nombre, variació absoluta)

	Microempreses	Petites empreses	Mitjanes empreses	Grans empreses	Total
Agricultura	-23	-2	0		-25
Indústries extractives	-1	-1	0		-2
Indústries manufactureres	-32	3	2	0	-27
Energia i aigua	580	33	1	1	615
Construcció	-201	-8	2	-1	-208
Comerç	-163	27	11	3	-122
Transport i emmagatzematge	-592	-104	-17	-3	-716
Hostaleria	-235	-36	-11	-1	-283
Informació i comunicacions	-16	-1	-1		-18
Activitats financeres i d'assegurances	-12	-1	0	0	-13
Activitats immobiliàries	-15	-1			-16
Activitats professionals, científiques i tècniques	-43	1	0		-42
Activitats administratives i serveis auxiliars	-26	-1	-3	0	-30
Administració pública, defensa i SS	-26	-1	1	0	-26
Educació	-38	-15	-1	0	-54
Activitats sanitàries i serveis socials	-30	-2	2	1	-29
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	-23	-22	0	-1	-46
Resta de serveis	-37	1			-36
Total	-933	-130	-14	-1	-1.078

Font. CambraBCN a partir del MISSM

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes. En cas de no haver-hi cap compte de cotització en la categoria corresponent, s'ha deixat la cel·la buida

Taula 5
Evolució dels comptes de cotització a la demarcació de Lleida, març 2020 - març 2021

(nombre, variació absoluta)

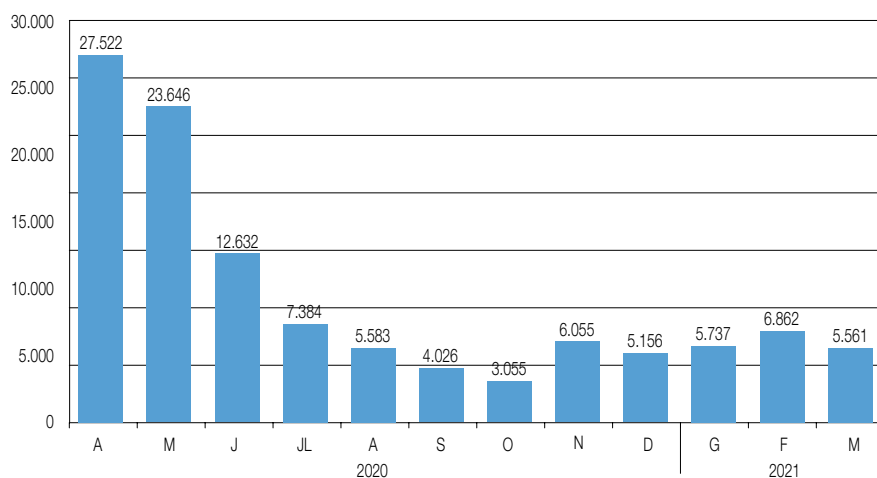
	Microempreses	Petites empreses	Mitjanes empreses	Grans empreses	Total
Agricultura	29	6	-1		34
Indústries extractives	-3	2	0		-1
Indústries manufactureres	-84	-14	4	1	-93
Energia i aigua	-584	-30	-2	-1	-617
Construcció	191	11	-2	1	201
Comerç	-45	-31	-8	-4	-88
Transport i emmagatzematge	541	105	21	4	671
Hostaleria	-16	-6	-2	1	-23
Informació i comunicacions	-6	4	0		-2
Activitats financeres i d'assegurances	6	0	0	0	6
Activitats immobiliàries	-3	1			-2
Activitats professionals, científiques i tècniques	1	1	-1		1
Activitats administratives i serveis auxiliars	-7	-4	3	2	-6
Administració pública, defensa i SS	-16	1	2	1	-12
Educació	21	-3	-1	0	17
Activitats sanitàries i serveis socials	-12	-7	1	0	-18
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	-5	5	-2	1	-1
Resta de serveis	-21	-7			-28
Total	-13	34	12	6	39

Font: CambraBCN a partir del MISSM

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes. En cas de no haver-hi cap compte de cotització en la categoria corresponent, s'ha deixat la cel·la buida

Gràfic 7
Treballadors en ERTO a la demarcació de Lleida

(nombre)

Nota. Darrer dia de mes
Font: CambraBCN a partir del MISSM

Taula 6
ICO. Línia avals Covid-19
a 31 de març de 2021

Lleida	
Nombre	
Operacions	13.405
Empreses	8.363
MEUR	
Aval Sol·licitat	1.011
Finançament	1.318

Font: CambraBCN a partir de l'ICO

mateix, cal analitzar cada tram i activitat per tal de tenir una millor imatge de l'evolució. En primer lloc, destaca la forta recuperació del nombre de comptes al transport (+671 en total) (taula 5). Cal tenir present que la comparativa es fa amb un mes de tancament total uns 15 dels 31 dies i completa incertesa sobre què passaria a molt curt termini. En els següents mesos de confinament, les activitats personals que implicaven desplaçaments físics es van començar a fer des de casa gràcies a l'acceleració de la digitalització de molts negocis, fet que al seu torn va tenir un efecte positiu sobre el transport i l'emmagatzematge. Ara que es recupera amb més força la mobilitat, caldrà veure que en queda d'aquestes pautes de consum en el futur i com afectarà al sector. En segon lloc, la construcció registra una millora notable amb 201 empreses més en total (l'amplia majoria en el tram de les microempreses). I, en tercer lloc, matisar que tot i la millora en certes activitats a les empreses més petites (menys d'11 treballadors), globalment registren un descens de 13 comptes de cotització i sectors molt afectats com el comerç i l'hostaleria no mostren símptomes de recuperació. En darrer lloc, en aquest mateix tram, cal posar en context el descens de comptes en les empreses de subministrament d'energia i aigua, atès que van registrar un increment molt significatiu del febrer al març del 2020. Val a dir que es tracta d'un sector volàtil en tant que els centres de treball poden fluctuar força en funció de les oscil·lacions de demanda.

Pel que fa a les persones en suspensió temporal d'ocupació o reducció de jornada, Lleida ha registrat el menor nombre de treballadors en ERTO amb un mitjana mensual de poc més de 9.430 persones de l'abril de 2020 al març del 2021 (un 3,3% del total mitjà de Catalunya) (gràfic 7). Igual que a la resta de demarcacions, el màxim es va assolir a l'abril amb 27.522 persones i el mínim a l'octubre amb poc més de 3.000. Des de llavors, la segona i tercera onades no han permès una millora del volum de treballadors acollits a un ERTO. En termes de nombre d'expedients, el volum mitjà en els mateixos mesos ha estat de 2.285 al mes, el que situa el nombre mitjà de treballadors per expedient en tres (el menor de les quatre demarcacions). Quant a les ajudes rebudes a través de l'ICO per dotar de liquiditat a les empreses, les més de 13.400 operacions formalitzades fins al 31 de març de 2021 han beneficiat a 8.363 empreses lleidatanes (un 7% del total català) (taula 6). En termes monetaris, l'aval sol·licitat ha estat de més de 1.000 milions d'euros, el qual ha permès una dotació total de finançament de 1.319 milions (un 6% del total català i una mitjana d'uns 157.000 euros per empresa en mitjana, tenint en compte que aquesta xifra fluctua molt depenent de si es tracta d'una micro o d'una gran empresa).

4. Conclusions

L'arribada inesperada de la pandèmia per el Covid-19 al març de 2020 va suposar un impacte sobre el teixit empresarial català sense precedents en la sèrie històrica amb dues caigudes consecutives del nombre d'empreses superiors al 9% interanual el primer i segon trimestres, respectivament. En concret, del febrer al març es va registrar una reducció de pràcticament 22.000 comptes de cotització a Catalunya. Amb el tancament necessari de l'activitat es van posar en marxa diversos mecanismes per tal de sostenir tant empreses com treballadors (ERTOS, mesures d'impuls fiscal, ajornament d'impostos i pagaments, o crèdits amb avals públics a través de l'ICO). Tanmateix, la persistència de la Covid-19 i els consegüents efectes socioeconòmics s'han perllongat més del previst inicialment amb l'arribada de successives onades que han minvat les possibilitats de recuperació. En aquest sentit, un any després de l'inici de la crisi sanitària i socioeconòmica, el teixit empresarial català ha recuperat al març del 2021 només un 10,8% de la pèrdua d'empreses (2.339). En aquest sentit, tot i que s'observa cert efecte rebot en aquesta incipient recuperació gràcies a la posada en marxa de la campanya de vacunació i el relaxament en les restriccions, l'evolució global de la situació així com la implementació dels recursos del programa *Next Generation EU* seran clau perquè perduri l'efecte i no es quedi en un rebot aïllat, en un efecte "ampolla de cava". A més, amb aquest inici de tendència positiva es podrà dirimir si les polítiques públiques han estat suficients per evitar efectes estructurals irreversibles sobre les empreses i si han servit per mantenir actives aquelles amb un projecte viable econòmicament.

A banda de les conseqüències en termes agregats, les característiques de la propagació de la pandèmia i les mesures que s'han hagut de prendre –primer de caràcter general i després més específiques– han donat lloc a un impacte asimètric i desigual per activitats econòmiques, dimensió empresarial i, en certa mesura, també des del punt de vista territorial. En aquest sentit, el present estudi aporta aquesta visió addicional que no s'havia analitzat fins ara per a Catalunya amb una anàlisi de l'impacte de la primera onada i dels efectes un any després, combinant els tres components esmentats: activitat, dimensió i ubicació de les empreses. En aquest sentit, l'anàlisi dut a terme en aquest estudi ha posat de manifest com les microempreses han estat les més perjudicades (amb un pes del 85,1% del teixit empresarial total, van suposar més del 90% del descens total registrat entre el febrer i el març del 2020). Dins d'aquestes, per exemple, les activitats del sector serveis registren reduccions considerables, com ja es sabut, especialment el comerç i l'hostaleria, a

les quals cal sumar activitats d'informació i comunicació, administratives, immobiliàries o culturals. Tanmateix, no s'han de deixar de banda els efectes significatius sobre les indústries manufactureres i la construcció, atès que el confinament va ser total i generalitzat. A banda, de la dimensió i l'activitat, s'ha vist que l'impacte ha estat molt notable a totes les demarcacions, amb caigudes mensuals al març que han oscil·lat entre el -9,3% de Barcelona i el -5,5% de Girona. En el primer cas, cal tenir present que la demarcació de Barcelona concentra més del 70% de les empreses catalanes, a més de ser altament dependent del turisme internacional, el qual s'ha situat en mínims històrics el darrer any.

Pel que fa a l'evolució un any després d'aquest primer *shock*, el nombre d'empreses s'ha incrementat lleugerament al març del 2021 amb variacions interanuals que han fluctuat entre el 0,3% de la demarcació de Lleida i l'1,9% de Tarragona, de fet aquesta última és l'única que ha registrat un augment del nombre d'empreses per a tots els trams analitzats. No obstant això, és el grup de les microempreses les que impulsen aquesta recuperació a Catalunya, Barcelona i Tarragona –només en el cas de Girona i Lleida els creixements més significatius s'han produït entre les petites empreses. En termes sectorials, clarament la construcció és el que ha recuperat el major nombre d'empreses de manera transversal per a tots els trams i generalitzada per a tots els territoris. Igualment, la hostaleria i el comerç recuperen bona part de l'estoc d'empreses a pràcticament totes les demarcacions, més del 67% del creixement total d'empreses a Catalunya. Amb tot, hi ha activitats dels serveis com les activitats professionals, administratives, immobiliàries en alguns territoris o artístiques que mantenen els descensos anuals al març. Tendència que també persisteix a les indústries manufactureres, que mantenen descensos encara significatius a tots els casos, excepte a Tarragona.

En suma, des del mes de febrer s'observa un canvi de tendència en positiu amb la recuperació progressiva de l'estoc d'empreses a Catalunya. Juntament amb aquest indicador, també acompanya una bona evolució del mercat de treball, les expectatives dels empresaris i el context internacional. Tot plegat apunta a que es comença a veure la llum al final del túnel, on gràcies a l'avenç de la vacunació i el relaxament de les restriccions, cada cop més indicadors (consum, exportacions, turisme, etc.) tanquen el mes en positiu. Tanmateix, cal no baixar la guàrdia atès que les fases inicials, i més amb la incertesa que ha demostrat el Covid-19 en la seva evolució, són delicades. Una retirada ràpida i brusca de certes limitacions fins que no s'assoleixi la immunitat

de grup o una suspensió precipitada d'algunes polítiques públiques que han esdevingut clau com els ERTO o la necessària flexibilitat en el retorn dels préstecs avalats per ICO podrien tallar en sec aquesta recuperació incipient. Igualment, l'impuls definitiu vindrà de la mà dels fons europeus. En aquest sentit, és fonamental planificar amb detall l'arribada dels recursos de manera que l'administració sigui capaç

de gestionar-los adequadament i treure'ls-hi el màxim profit al llarg dels pròxims anys. Alhora, s'hauran de prioritzar aquells projectes de futur, transformadors per afegir valor a la nostra capacitat productiva i que permetin implementar les reformes estructurals pendents. Malgrat els greus i irreversibles efectes que ha suposat la pandèmia a tots els nivells, aquests fons suposen una oportunitat única que no s'ha de deixar escapar.

5. Annexes

Annex 1 Comptes de cotització a la demarcació de Lleida (nombre)

	Febrer 2020	Març 2020	Març 2021				
	Total	Total	Total	Micro-empreses	Petites empreses	Mitjanes empreses	Grans empreses
AGRICULTURA	1.043	1.018	1.052	992	56	4	0
INDÚSTRIA	1.652	2.238	1.527	1.103	336	80	8
CONSTRUCCIÓ	1.692	1.484	1.685	1.484	183	17	1
SERVEIS	12.132	10.701	11.216	9.705	1.205	265	41
Agricultura	1.043	1.018	1.052	992	56	4	0
Indústries extractives	21	19	18	12	5	1	0
Indústries manufactureres	1.440	1.413	1.320	942	298	72	8
Energia i aigua	191	806	189	149	33	7	0
Construcció	1.692	1.484	1.685	1.484	183	17	1
Comerç	3.793	3.671	3.583	3.156	379	43	5
Transport i emmagatzematge	825	109	780	625	125	25	5
Hostaleria	1.926	1.643	1.620	1.498	112	8	2
Informació i comunicacions	204	186	184	140	34	10	0
Activitats financeres i d'assegurances	239	226	232	215	11	4	2
Activitats immobiliàries	304	288	286	284	2	0	0
Activitats professionals, científiques i tècniques	950	908	909	830	69	10	0
Activitats administratives i serveis auxiliars	645	615	609	489	83	32	5
Administració pública, defensa i SS	912	886	874	701	111	52	10
Educació	438	384	401	287	88	24	2
Activitats sanitàries i serveis socials	552	523	505	332	112	52	9
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	375	329	328	280	42	5	1
Resta de serveis	969	933	905	868	37	0	0
Total	16.519	15.441	15.480	13.284	1.780	366	50

Font. CambraBCN a partir del MISSM

Nota. Règim general i Minería i Carbó. Darrer dia de mes

ANY 2020

GENER

- ▶ 01/01 Entra en funcionament la Zona de Baixes Emissions en determinats municipis de l'AMB, amb l'objectiu de restringir la circulació dels vehicles més contaminants en les franges horàries de més circulació.
- ▶ 07/01 El Congrés dels Diputats investeix Pedro Sánchez, candidat del PSOE, com a president del Govern espanyol.
- ▶ 20/01 El temporal "Gloria" colpeja amb força Catalunya i el litoral mediterrani, causant danys materials i econòmics molt considerables.
- ▶ 23/01 El govern xinès imposa les primeres mesures de quarantena a la ciutat de Wuhan i altres ciutats de la província de Hubei amb l'objectiu d'evitar la propagació del SARS-CoV-2.
- ▶ 28/01 Les borses mundials, inclòs l'IBEX 35, registren la primera caiguda significativa, del 2%, pel temor dels inversors a un descens de l'activitat econòmica a causa de la Covid-19.
- ▶ 30/01 L'OMS declara l'alerta global per l'aparició del nou coronavirus.

FEBRER

- ▶ 01/02 El Regne Unit deixa oficialment de formar part de la Unió Europea. S'obre el període de negociació entre ambdós interlocutors per assolir un nou acord bilateral amb data prevista de finalització el dia 31 de desembre de 2020.
- ▶ 01/02 El Ministeri de Sanitat confirma el primer cas de Covid-19 a Espanya, a l'illa de La Gomera (Canàries).
- ▶ 04/02 El Govern fa oficial la pujada del salari mínim interprofessional a 950 euros mensuals en 14 pagues, amb efectes retroactius des de l'1 de gener de 2020.
- ▶ 13/02 El GSMA anuncia que cancel·la l'edició 2020 del Mobile World Congress a causa de la crisi sanitària provocada per la Covid-19.
- ▶ 25/02 El Departament de Salut confirma el primer positiu per coronavirus a Catalunya.

MARÇ

- ▶ 03/03 El Tribunal de Justícia de la UE resol que els clients amb contractes hipotecaris vinculats a l'Índex IRPH podran reclamar a les entitats bancàries el pagament de més que han realitzat a causa d'aquestes clàusules.
- ▶ 03/03 La Reserva Federal d'Estats Units comença a abaixar els tipus d'interès de referència per calmar els mercats i fer front a la caiguda d'activitat causada per la crisi sanitària mundial.
- ▶ 11/03 L'OMS qualifica de pandèmia el brot de la Covid-19.
- ▶ 12/03 El Govern espanyol aprova un primer paquet de polítiques econòmiques, entre les que destaquen mesures de liquiditat per a les petites i mitjanes empreses i una despesa addicional per al sistema sanitari. La Generalitat també acorda un seguit de mesures de caràcter assistencial, de liquiditat i pressupostàries per fer front a la Covid-19.
- ▶ 12/03 El BCE anuncia un paquet addicional de crèdits a llarg termini a tipus d'interès molt reduïts per a la banca i amplia el programa de compra de deute en 120.000 M€ fins a finals de 2020.

- ▶ 12/03 Malgrat les polítiques expansives del BCE, les borses mundials es desplomen. L'IBEX 35 retrocedeix més d'un 14% en un sol dia, la pitjor caiguda de la seva història.
- ▶ 14/03 El president Pedro Sánchez declara l'estat d'alarma a Espanya davant del ràpid augment de casos confirmats per Covid-19, el confinament domiciliari i el tancament de les activitats no essencials.
- ▶ 17/03 El Govern espanyol aprova un segon paquet de polítiques econòmiques, amb mesures addicionals de liquiditat, despesa pública, d'àmbit laboral i de restricció a la inversió estrangera. La Generalitat anuncia un paquet addicional de mesures, com ara l'ajut des fins a 2.000 euros a autònoms i la moratòria de tributs propis i cedits fins que duri l'estat d'alarma.
- ▶ 18/03 El BCE anuncia un nou paquet de compra de deute públic i corporatiu de 750.000 M€ amb l'objectiu de calmar els mercats financers i evitar l'augment de la prima de risc dels països perifèrics.
- ▶ 19/03 La Generalitat aprova una reducció del 50% del cànon de l'aigua per a autònoms, PIMES i usuaris domèstics.
- ▶ 31/03 El Govern espanyol aprova un nou paquet de mesures econòmiques, entre les que destaquen la moratòria de cotitzacions dels autònoms i del lloguer en cas de vulnerabilitat, així com els subsidis d'atur als treballadors en el règim de la llar i als treballadors amb contractes temporals.

ABRIL

- ▶ 12/04 L'OPEP i els estats membres aliats subscriuen un nou acord per reduir l'oferta de petroli en gairebé 10 milions de barrils diaris.
- ▶ 14/04 L'Estat espanyol fa públiques noves mesures econòmiques: extensió del termini voluntari per presentar i pagar les declaracions i autoliquidacions tributàries en el cas de pimes i autònoms amb una facturació inferior als 600.000€ el 2019.
- ▶ 22/04 El Govern central aprova un paquet addicional de mesures, entre les que destaquen la moratòria d'arrendaments d'oficines i locals per a PIMES i autònoms, la reducció de l'IVA d'alguns productes i les modificacions del sistema de tributació de l'impost de societats, IRPF i IVA.
- ▶ 23/04 Els líders europeus acorden amb l'Eurogrup un paquet de 540.000 milions per promoure la recuperació econòmica a la Unió Europea després de la pandèmia.
- ▶ 30/04 El BCE relaxa les condicions sobre les operacions específiques a llarg termini (TLTRO III) i aprova un nou paquet de finançament d'emergència (PELTRO) per donar més liquiditat al sistema financer.

MAIG

- ▶ 3/05 El Tribunal Constitucional d'Alemanya emet una sentència en la que demana al BCE que examini les conseqüències de la seva política monetària ultraexpansiva.
- ▶ 19/05 Alemanya i França proposen que la Comissió Europea s'endeuti per valor de 500.000 milions d'euros amb l'objectiu de repartir ajudes als estats membres de la UE.
- ▶ 29/05 S'aprova l'Ingrés Mínim Vital, una prestació de la que es podran beneficiar fins a 850.000 famílies al conjunt de l'Estat.

JUNY

- ▶ 4/06 El BCE amplia la dotació del programa de compres contra la Covid-19 (PEPP) en 600.000 milions d'euros i prorroga aquest instrument fins a mitjans de 2021.
- ▶ 16/06 L'Estat aprova el Fons Covid-19 de 16.000 milions d'euros per a les comunitats autònomes amb l'objectiu de compensar la caiguda dels ingressos i l'augment de les despeses sanitàries.
- ▶ 21/06 Finalitza la desescalada juntament amb l'estat d'alarma. A partir d'aquest moment, les mesures de contenció de l'expansió del virus passen a ser competència de les comunitats autònomes.

JULIOL

- ▶ 21/07 El Consell Europeu aprova un pla de recuperació contra la Covid-19 de 750.000 milions d'euros (360.000 en préstecs i 390.000 en transferències), que es finançarà amb deute emès per la UE i que es desemborsaran als estats membres durant el període 2021-2026. A Espanya s'assignen 140.000 milions, dels quals 72.000 en ajuts directes.
- ▶ 4/07 La Generalitat de Catalunya ordena el confinament de la comarca de El Segrià davant l'augment de contagis, que finalitzarà el 19/07.
- ▶ 18/07 S'apliquen noves restriccions i es recomana la reducció de la mobilitat a diferents municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona.
- ▶ 18/07 Josep Maria Argimon ocupa la plaça de secretari de Salut Pública després de dos mesos d'estar el càrrec vacant.

SETEMBRE

- ▶ 25/09 El Consell Europeu aprova la concessió de 87.400 milions d'euros en préstecs SURE (suport temporal per protegir llocs de treball i rendes dels treballadors en situació d'emergència), dels quals 21.300 milions seran per a l'economia espanyola.

OCTUBRE

- ▶ Inici de la segona onada de la pandèmia. França, Alemanya i Espanya, entre altres països, anuncien nous confinaments i restriccions a la mobilitat per contenir l'expansió del virus.
- ▶ 16/10 Entra en vigor a Catalunya el tancament de tots els bars i restaurants, la prohibició de reunió de més de sis persones, la suspensió de l'activitat presencial a les universitats i la limitació a l'aforament de les activitats de culte. A partir de 30 d'octubre es prorroguen les mesures anteriors i s'imposa la limitació de l'entrada i sortida de persones de Catalunya, així com el confinament municipal de cap de setmana. L'aforament queda restringit al 30% als establiments de menys de 800 metres quadrats. S'aprova el toc de queda de 22h a 6h. El Govern de la Generalitat aprova paquets d'ajuda als sectors econòmics afectats per import de 159,2 milions d'euros.

NOVEMBRE

- ▶ 3/11 El Govern prorroga l'estat de l'alarma fins al 9 de maig de 2021.
- ▶ 23/11 Es permet l'obertura de bars i restaurants de les 6 a 21.30h amb un màxim de quatre persones per taula, amb ocupació plena de terrasses i del 30% a l'interior, també es permeten les activitats esportives no competitives a l'aire lliure al 50%. Els gimnasos poden obrir amb cita prèvia i aforament màxim del 30%. Es reprenen les activitats culturals al 50% amb un màxim de 500 persones. Nou paquet d'ajudes de la Generalitat per import total de 282 milions d'euros.

DESEMBRE

- ▶ 10/12 El BCE amplia la dotació del programa de compres contra la Covid-19 (PEPP) en 500.000 milions d'euros, fins assolir un import total d'1,85 bilions d'euros.
- ▶ 24/12 La UE i el Regne Unit arriben a un acord comercial per regular les seves relacions econòmiques a partir de l'1 de gener de 2021, quan entra en vigor el Brexit.
- ▶ 21/12 L'Agència Europea del Medicament (EMA) aprova la primera vacuna a Europa contra la Covid-19 desenvolupada per BioNTech i Pfizer.
- ▶ 31/12 El recompte oficial de morts per Covid-19 a nivell mundial supera els 1,7 milions de persones. A Espanya s'han notificat, fins al 31 de desembre, un total de 50.837 morts per coronavirus, dels quals 8.723 a Catalunya, segons el Ministeri de Salut.
- ▶ 14/12 El confinament municipal a Catalunya passa a ser comarcal, els centres comercials poden reobrir i la restauració només pot obrir de 7:30 a 9:30 / 13:30 a 15:30 / 19 a 22 (per emportar). Es decreta el confinament perimetral de les comarques del Ripollès i la Cerdanya el 22 de desembre. Per als dies assenyalats: Nit de Nadal, Nadal, Sant Esteve i Cap d'Any es permet les trobades d'un màxim de deu persones de dues bombolles de convivència.
- ▶ 27/12 S'administra la primera vacuna a Catalunya.
- ▶ 31/12 L'any 2020 tanca amb una caiguda històrica del PIB a Catalunya de l'11,5%.

ANY 2021

GENER

- ▶ 15/01 Jaume Fàbrega, president de la Cambra de Girona, és escollit nou president del Consell General de Cambres de Catalunya.
- ▶ 20/01 Joe Biden es proclamat nou president dels EUA en substitució de Donald Trump. A principis de mes, un grup de manifestants entra per la força a la seu del Congrés en protesta pels resultats electorals.
- ▶ 7/01 Com a resposta a la tercera onada, la Generalitat torna a decretar el confinament municipal i el tancament dels centres comercials i comerços de més de 400 metres quadrats de dilluns a divendres, i el cap de setmana de tots els establiments no essencials. La restauració només pot obrir al 30% d'aforament de 7:30-9:30 i 13:30-15:30. La Generalitat aprova un nou paquet d'ajudes.

FEBRER

- ▶ 7/02 Es detecta el primer malalt de la variant britànica de la Covid, més contagiosa.
- ▶ 14/02 Se celebren les eleccions al Parlament de Catalunya. El PSC guanya les eleccions en percentatge de vots però empatia amb ERC en nombre d'escons (33 cadascun). La tercera força política és JuntsxCat amb a 32 escons.

MARÇ

- ▶ 05/03 La UE i els EUA decideixen eliminar els aranzels que s'havien imposat pels ajuts estatals a Airbus i Boeing, respectivament.
- ▶ 08/03 Mònica Roca és investida com a nova presidenta de la Cambra de Comerç de Barcelona, prenent el relleu a Joan Canadell, la primera en 135 anys d'història de la institució.
- ▶ 11/03 El BCE aprova augmentar el ritme de compres setmanals del programa PEPP de compres d'actius de deute, tot i mantenir el disseny i la capacitat total de compra, amb un total de 1,85 bilions d'euros.

ABRIL

- ▶ 20/04 CaixaBank planteja als sindicats un ERO de 8.291 treballadors, 754 dels quals a Catalunya. Dos dies després, el BBVA anuncia també un ERO de 3.800 empleats.
- ▶ 30/04 El Govern espanyol presenta el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència a la Comissió Europea per rebre els fons del Next Generation EU durant els propers anys.

Lleida estadística

2020

	2019	2020	Variació (%, pp)	Catalunya 2020	Lleida/Cat 2020 (%)
SUPERFÍCIE TOTAL (KM²)	12.168	12.168	-	32.108	37,9
POBLACIÓ TOTAL	434.930	438.517	0,8	7.780.479	5,6
Població estrangera	75.642	79.833	5,5	1.260.619	6,3
POBLACIÓ OCUPADA	199.950	198.425	-0,8	3.335.800	5,9
POBLACIÓ ATURADA	21.400	20.500	-4,2	482.300	4,3
Taxa d'atur (aturats/actius, en %)*	9,3	11,0	1,7	12,6	-
Taxa d'ocupació (ocupats/població +16 anys, en %)*	56,1	55,3	-0,8	52,7	-
Taxa d'activitat (actius/població +16 anys, en %)*	62,1	61,0	-1,2	60,3	-
AFILIACIONS TOTAL RÈGIMS¹	179.774	177.918	-1,0	3.270.785	5,4
CONTRACTES¹	192.643	150.710	-21,8	2.239.613	6,7
Indefinitos	21.027	15.803	-24,8	311.312	5,1
Temporals	171.616	134.907	-21,4	1.928.301	7,0
VALOR AFEGIT BRUT, VAB (VARIACIÓ REAL, %)*²	2,3	-8,0	-10,3	-11,5	-
INFLACIÓ MITJANA ANUAL (%)[*]	1,0	-0,4	-1,4	-0,4	-
EXPORTACIONS DE BÉNS (MILIONS €)^{2,3}	2.144	2.152	1,4	66.265	3,2
<i>5 Principals sectors</i>					
Fruïtes i llegums	505	516	3,4	1.472	35,1
Carn	292	338	20,6	4.439	7,6
Greixos i olis	261	257	-1,7	891	28,9
Pinsos animals	187	209	11,4	703	29,7
Productes químics	135	146	8,8	19.378	0,8
UE-27	1.338	1.315	0,0	42.559	3,1
Resta del món	806	837	3,8	23.706	3,5
IMPORTACIONS DE BÉNS (MILIONS €)^{2,3}	1.060	1.086	3,3	75.681	1,4
<i>5 Principals sectors</i>					
Productes químics	120	132	10,5	20.256	0,7
Cereals	93	119	27,1	1.057	11,2
Altres semimanufactures	125	107	-14,2	2.029	5,3
Carn	75	86	17,2	537	16,1
Maquinària específica altres indústries	85	76	-8,3	4.401	1,7
UE-27	805	838	5,2	41.759	2,0
Resta del món	255	248	-3,0	33.921	0,7
Saldo comercial (Exp-Imp) (milions €) ^{2,3}	1.084	1.066	-0,4	-9.415	-
NOMBRE D'EMPRESSES EXPORTADORES TOTALS²	2.983	2.776	-6,9	48.980	5,7
Nombre d'empreses exportadores regulars ⁴	941	941	0,0	16.811	5,6
Nombre d'empreses exporten >50.000 €	776	745	-4,0	11.904	6,3
Nombre d'empreses exporten >50.000 € regulars ⁴	536	438	-18,3	9.065	4,8
NOMBRE D'EMPRESSES⁵	33.299	33.512	0,6	629.876	5,3
1-9 assalariats	13.925	13.827	-0,7	234.459	5,9
10-49 assalariats	1.294	1.323	2,2	24.176	5,5
50-199 assalariats	189	203	7,4	4.251	4,8
200 o més assalariats	42	47	11,9	1.356	3,5
Sense assalariats	17.849	18.112	1,5	365.634	5,0

* Variació en punts percentuals.

(1) Dades de final d'any.

(2) Les dades del darrer any són provisionals i s'actualitzaran l'any vinent.

(3) Les taxes de variació estan calculades sobre les dades provisionals de l'any anterior.

(4) Regulars: empreses que han exportat en els 4 últims anys consecutius.

(5) Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

Fonts: Idescat, INE, SEPE, DataComex, ICEX, Generalitat de Catalunya i Ministeri de Foment.

Lleida estadística

2020

	2019	2020	Variació (%, pp)	Catalunya 2020	Lleida/Cat 2020 (%)
AGRICULTURA					
Comptes de cotització ¹	1.041	1.031	-1,0	2.505	41,2
Nombre d'afiliacions ¹	12.834	12.827	-0,1	32.014	40,1
INDÚSTRIA					
Comptes de cotització ¹	1.657	1.535	-7,4	22.073	7,0
Nombre d'afiliacions ¹	27.288	27.336	0,2	473.845	5,8
CONSTRUCCIÓ					
Comptes de cotització ¹	1.652	1.637	-0,9	23.913	6,8
Nombre d'afiliacions ¹	13.840	13.925	0,6	204.806	6,8
Habitatges iniciats	658	498	-24,3	11.395	4,4
Habitatges acabats	419	742	77,1	11.601	6,4
Ràtio d'habitatges iniciats per cada 10.000 habitants	15,1	11,4	-3,8	14,6	-
Preus de l'habitatge lliure (€/m ²)	1.019	988	-3,0	2.002	-
Preus de l'habitatge protegit (€/m ²)	1.146	1.186	3,5	1.212	-
SERVEIS					
Comptes de cotització ¹	12.252	11.217	-8,4	189.059	5,9
Nombre d'afiliacions ¹	126.203	123.528	-2,1	2.554.659	4,8
COMERÇ					
Comptes de cotització ¹	2.955	2.757	-6,7	57.899	4,8
Nombre d'afiliacions ¹	31.775	31.153	-2,0	583.706	5,3
TURISME²					
Total de viatgers en establiments hotelers	952.339	492.352	-48,3	5.777.676	8,5
De turisme domèstic	779.779	429.049	-45,0	3.381.707	12,7
De turisme estranger	172.560	63.302	-63,3	2.395.969	2,6
Total de pernoctacions hoteleres	1.984.490	1.159.682	-41,6	13.154.796	8,8
De turisme domèstic	1.601.800	993.935	-37,9	6.967.984	14,3
De turisme estranger	382.690	165.747	-56,7	6.186.812	2,7
Estada mitjana en hotels (en dies)	2,1	2,4	-	2,3	-
Nombre d'establiments hotelers	283	189	-33,2	1.229	15,4
Nombre de places hoteleres	14.848	9.637	-35,1	109.892	8,8
Grau d'ocupació per places hoteleres (en %)*	36,2	32,4	-3,7	32,2	-
Total de viatgers de turisme rural	78.324	48.163	-38,5	272.342	17,7
Total de places de turisme rural	3.953	2.599	-34,3	11.999	21,7
Total de viatgers en càmpings	198.963	157.569	-20,8	1.712.469	9,2
Total de parcel·les en càmpings	5.137	3.230	-37,1	33.362	9,7
TRANSPORT					
Matriculació de vehicles	12.643	10.387	-17,8	205.382	5,1
Passatgers Aeroport Lleida - Alguaire (milers) ⁶	59	23	-60,8	12.945	0,2
RECERCA I INNOVACIÓ					
Sol·licitud de patents nacionals	1	7	600,0	185	3,8
Sol·licitud de models d'utilitat	18	25	38,9	586	4,3
Sol·licitud de marques nacionals	277	293	5,8	8.449	3,5
Sol·licitud de noms comercials	74	83	12,2	1.837	4,5
Sol·licitud de disseny industrial	17	17	0,0	238	7,1

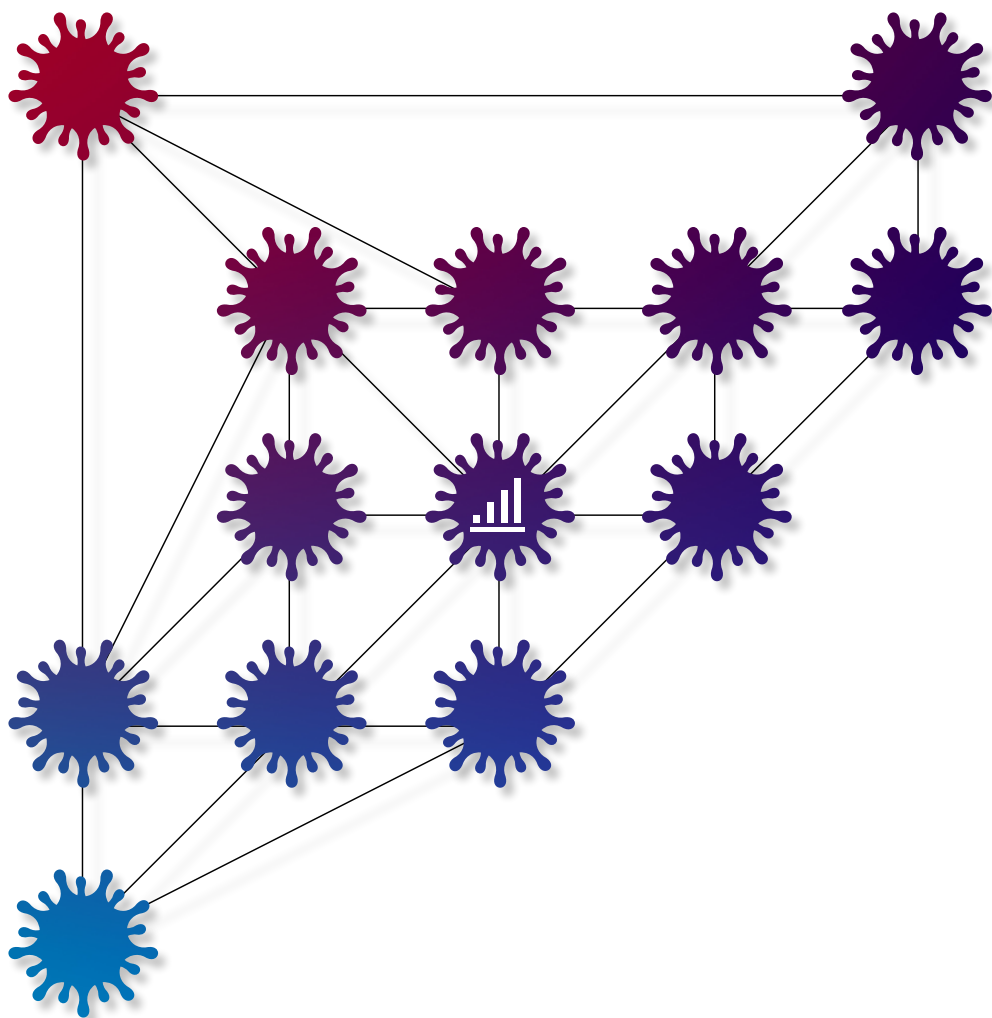
* Variació en punts percentuals.

(1) Dades de final d'any.

(2) Les dades del darrer any són provisionals i s'actualitzaran l'any vinent.

(6) No s'inclouen passatgers en trànsit.

Fonts: Idescat, INE, SEPE, DataComex, ICEX, Generalitat de Catalunya i Ministeri de Foment.

Cambra de Comerç de Lleida

Anselm Clavé, 2 - 25007 Lleida
Email: lleida@cambralleida.org
Telèfon: 973 236 161
www.cambralleida.org

Cambra de Comerç de Tàrraga

Plaça Major, 4 - 25300 Tàrraga
Email: tarrega@cambratarrega.org
Telèfon: 973 314 327
www.cambratarrega.org

Col·labora:

**Generalitat
de Catalunya**

Consell General de Cambres de Catalunya

www.cambrescat.org